

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN MÜZİK
EĞİTİMİYLE İLGİLİ OLARAK EBEVEYNLERİN GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Zeynep BAĞRIAÇIK

Danışman

Prof. Dr. Efe AKBULUT

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

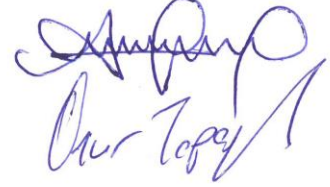
Bu çalışma, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan: Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER

Üye: Prof. Dr. Efe AKBULUT (Danışman)

Üye: Doç. Dr. Onur TOPOĞLU

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 22/05/2019Tarih ve 22/1... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Zeynep Bağrıaçık

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında öğrencisi olmaktan her zaman mutluluk duyduğum danışmanım sayın Prof. Dr. Efe AKBULUT'a, değerli jüri üyeleri Doç. Dr. Fatıma AKYÜZLÜER'e ve Doç. Dr. Onur TOPOĞLU'na, araştırmanın tüm aşamalarında görüş ve önerilerinden yararlandığım sevgili ağabeyim Arş. Gör. Ahmet BAĞRIAÇIK'a, manevi desteğini her zaman hissettiren annem Sevcan BAĞRIAÇIK'a ve babam İsa BAĞRIAÇIK'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Bağrıaçık, Zeynep

Yüksek Lisans, Güzel Sanatlar Eğitimi ABD,

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı; Prof. Dr. Efe AKBULUT

Nisan 2019, 56 sayfa

Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerine uygulanan müzik eğitimiyle ilgili olarak ebeveynlerin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 7 ortaöğretim kurumundaki 300 ebeveyn oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgiler formu ve 3'lü likert tipi ölçek kullanılmıştır. Hazırlanan anketler iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde kişisel bilgi edinebilmek amacı ile 4 soru, ikinci bölümde ise düşüncelerinin değerlendirebilmek amacı ile 20 soru sorulmuştur. Analizler için SPSS 23.0 paket programından yararlanılmıştır. Çalışmada, öğrencilere uygulanan müzik eğitimine yönelik olarak ebeveyn görüşlerin değerlendirilmesi sonucunda alınan puanlarla demografik bağımsız değişkenlerin aldıkları puanlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu doğrultuda elde edilen bulgular, ebeveynlerin müzik eğitimi hakkında farklı görüşlerini de ortaya koymaları bakımından önemlidir. Ebeveynler, müziğin çocuklarının psikolojik gelişiminde yararlı olacağını ve müzik eğitimi ile çocukların stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca baş edebildiklerini ortaya koymaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Eğitim, Müzik Eğitimi, Ortaöğretim

ABSTRACT**A Review Of Parents' Opinions On Musical Education Of High School Students**

Bağrıaçık, Zeynep

MA, Fine Arts Education Department

Department of Music Education Science

Thesis advisor; Prof, Dr. Efe AKBULUT

April 2019, 56 pp

Music is one of the most efficient communication method between human throughout history. Therefore musical education plays an important role in human history. However nowadays it is seen as an education tool as well as a tool that helps to define emotion, thought, religious and behaviours. Throughout musical education it is aimed to devolep communication, interaction and sharing. Due to the conducted research, music education has a positive effect on children's development. In order to achieve this goal both parents' and teachers' positive attitude towards the importance of music education is crucial.

Present study aims to investigate the parental opinions about musical education in high school children. Research consist of 300 parents. After the control of collected data, the data was transferred to SPSS 23.0 for analysis. The relationship between parents' view of their children's musical education and demographic independent variables. Therefore, results from the collected data is important for reflecting the different ideas of parents. Parents assume that music is essential for their children's healthy psychological development. Besides it is assumed that children can cope with stress, anxiety and hardship with music education. Present study concludes that results gained from parents that had music education are more meaningful compared to others.

Key Words: Music, Education, Music Education, High School

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	2
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Araştırmanın Amacı	3
1.5. Araştırmanın Önemi	3
1.6. Sınırlılıklar.....	5
1.7. Sayılıtlar	5
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kuramsal Çerçeve	6
2.1.1. İnsan	6
2.1.2. Eğitim.....	6
2.1.3. Müzik Eğitimi	8
2.1.4. Müzik Eğitiminin İşlevleri	10
2.1.5. Müzik Eğitiminin Temel İlke ve Amaçları	11
2.1.6. Türkiye’de Müzik Eğitimi.....	12
2.1.7. Ortaöğretimde Müzik Öğretimi.....	16
2.1.8. Müzik Eğitimi İle Ulaşılabilecek Hedefler	21
2.2. İlgili Araştırmalar	22
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırmanın Deseni	27
3.2. Evren ve Örneklem.....	27
3.3. Veri Toplama Araçları.....	27
3.4. Veri Toplama Süreci.....	28
3.5. Verilerin Analizi	28

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	30
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	30
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	31
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	32
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	33
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	34
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	42
5.1. Tartışma	42
5.2. Öneriler	47
KAYNAKLAR	49
EKLER	53
Ek-1. Anket Formu	53
ÖZGEÇMİŞ	56

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. <i>Demografik Bulgular</i>	30
Tablo 4.2. <i>Ebeveynlerin Çocukların Okulda Aldıkları Müzik Eğitimi Dersini Ne Derecede Yeterli Gördüklerine İlişkin Tablo</i>	30
Tablo 4.3. <i>Ebeveynlerin Çocukların Müzik Dersi ile Onlarda Müzik Kültürü Oluşup Oluşmadığını Ne Derece Gözlemlediklerine İlişkin Tablo</i>	31
Tablo 4.4. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların Motivasyonunu Hangi Yönde Etkilediği İnançlarına İlişkin Tablo</i>	32
Tablo 4.5. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların Sosyalleşmesine Ne Derecede Katkısı Olduğu İnançlarına İlişkin Tablo</i>	33
Tablo 4.6. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların İnsani Duygularına (Hümanizma) Hangi Derecede Etkilediği İnançlarına İlişkin Tablo</i>	34
Tablo 4.7. <i>Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular</i>	34
Tablo 4.8. <i>Mann-Whitney Test Bulguları: Cinsiyet</i>	35
Tablo 4.9. <i>Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Yaş Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular</i>	36
Tablo 4.10. <i>Mann-Whitney Test Bulguları: Yaş</i>	37
Tablo 4.11. <i>Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Eğitim Düzeyi Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular</i>	37
Tablo 4.12. <i>Mann-Whitney Test Bulguları: Eğitim Düzeyi</i>	38
Tablo 4.13. <i>Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Ebeveyn Müzik Eğitimi Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular</i>	39
Tablo 4.14. <i>Mann-Whitney Test Bulguları: Ebeveyn Müzik Bilgisi</i>	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 2.1.</i> Eğitimin Temel Kavramları	7
---	---

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Sanat, insanın kendini ifade etmeye başladığı ilk andan itibaren yaşamın en önemli olgusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Duyguları paylaşma, ifade etme, toplumsallaşma, sosyalleşme gibi birçok alanda, sanat ve sanat dallarının insana ve toplumlara yol gösterici olduğu bilinmektedir. Sanatın bir alt dalı olan müzik, insanın toplumsal bir varlık olarak birey olma sürecindeki katkıları açısından önemli görülmektedir. Müziğin yaşam boyu süren bir olgu olarak kabul edilmesi düşüncesinden hareketle, insan yaşamına olan katkılarının incelenmesi önem kazanmakta, ortaya çıkan bu durum müzik eğitime yönelik araştırmaların yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Eğitim açısından müzik, insanın davranışlarını olumlu yönde değiştirmede, sorumluluk bilinci kazandırmada ve duygusal anlamda sağlıklı bireyler yetiştirmek gibi pek çok olguda önemli rol oynamaktadır. Çocuğun gelişiminde ilk andan itibaren tanışılan sesler, büyüme dönemlerinde de daha iyi algılanmakta ve yorumlanmaktadır. Müziğe ilişkin seslerin ayırt edilmesiyle birlikte gelişim süreci de başlar (Göncü, 2002). Temiz'e (2007) göre, çocukların erken yaşlarda müziksel yetileri kazanmaları, mevcut müzik becerilerinin keşfi ve yönlendirilmeleri yetiştikleri ortama bağlı olmaktadır.

Müzik, sese dayalı bir durum olduğundan bu doğal olgudan bilinçli bir şekilde çalışarak ve emek harcayarak sanat eseri ortaya çıkarmak ve bilimsel bir temele yerleştirmektir. Müzik alanında temel unsurlar; ritim, ses tonu, dinamizm ve tınısal renkler olarak karşımıza çıkar. Dolayısıyla müzik, içsel duyguların yanı sıra, bilgi ve anlayış ile oluşturulabilir. Müziksel bilgilere yaklaşım, bir sanat eserini anlayarak yorumlama doğrultusunda önemli katkı sağlar (Şahin ve Aksüt, 2002).

Müzik eğitime başlama yaşı gelişmiş ülkelerde dört-beş yaş iken ülkemizde henüz bu konuya gereken önem verilmemektedir. Bu sonuç eğitimin kalitesini etkilemektedir. Uygulamalar, müzik eğitime küçük yaşlardan itibaren başlamanın çok daha etkili ve verimli olacağını ortaya çıkarmaktadır. Bu, eğitim alanlarının birçoğu için gereklidir. Çocuğun kişilik ve duygu gelişiminde, kendisini ifade edebilmesi, yorumlaması, değerlendirmesi ve yaratıcılık becerisi kazanabilmesi ve nihayetinde estetik zevke sahip olmasındaki önemli faktörlerden biri müzik etkinlikleridir (Mertoğlu, 2003).

Çocuğun sanat aracılığıyla eğitimi, sağlıklı bireyler yetiştirmenin önemli bir aracı durumundadır. Köksoy ve Taş'a (2004) göre dans ve müzik, sanatsal eğitimdeki tekniklerdendir ve zihinsel sürecin ifadesidir. Dolayısıyla sanat ve bu doğrultuda müzik, birey eğitiminde önemli bir yer taşır.

Çocuk eğitiminde aile faktörü ise öğretmen ve okul ortamı haricinde önde gelen unsurlardan biridir. Hatta aileyi, en önemli faktör olarak gösterebiliriz. Ailenin eğitim sürecindeki yeri, eğitimcilerin ailelerle işbirliği yapmasını, bu konuda aileyi teşvik etmek amacıyla plan ve programlar yapmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Müzik eğitiminde de aile desteğinin yeri önem kazandığından ailelerin, çocuğun müziğe ilgisini teşvik etmek, bilinçli kılmak ve görüşlerini almak eğitim görevlilerinin sorumluluğundadır.

Araştırmalara göre çocuğun gelişimini olumlu olarak etkileyen müzik eğitiminde aileler ve öğretmenlere önemli görev düşmektedir. Bu bağlamda, ortaöğretim öğrencilerine uygulanan müzik eğitimine yönelik olarak ebeveynlerin görüşlerinin saptanması bu araştırmanın ana problemini oluşturmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmaya temel teşkil eden problem cümlesi şöyle belirlenmiştir: “Ebeveynlerin Çocuklarının Okulda Aldıkları Müzik Eğitimi Dersi İle İlgili Görüşleri Nelerdir?”

1.3. Alt Problemler

Belirlenen problem cümlemi çerçevesinde şu alt problemler oluşturulmuştur;

1. Ebeveynler çocuklarının okulda aldıkları müzik eğitimi dersini ne derece yeterli görmektedirler?
2. Ebeveynler çocuklarının aldıkları bu ders ile onlarda müzik kültürü oluşup oluşmadığını ne derece gözlemlemektedirler?
3. Ebeveynler çocuklarının aldığı bu dersin onların motivasyonunu hangi yönde etkilediğine inanmaktadırlar?
4. Ebeveynler çocuklarının bu ders ile onların sosyalleşmesine hangi derecede katkısı olduğuna inanmaktadırlar?

5 - Ebeveynler çocuklarının aldığı bu dersin onların insani duygularına (hümanizma) hangi derecede etki yaptığına inanmaktadırlar?

1.4. Araştırmanın Amacı

Ortaöğretim öğrencilerinin ebeveynlerinin müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin ortaya konulması bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Geçmiş dönemlerden itibaren insanlar arasında önemli bir iletişim ve etkileşim alanı olan müzik eğitimi üzerinde durulmayı gerektiren bir konudur. Müzik eğitimi günümüzde, duygular, inançlar ve davranışların ifade edilmesinde önem kazanmıştır. Müzik eğitimi, bireylere müziğe ilişkin olumlu tutum kazandırmak ve bu doğrultuda gelişim ortamı hazırlamak için plan ve program kapsamında uygulanan bir yöntem durumundadır. Uslu'ya (2012) göre bu süreçte, bireylerin müzik ortamıyla iletişimi, paylaşımı ve etkileşiminin artırılması amaçlanır.

Müzik eğitimi, kişilerin müziğe yönelik tutum ve davranışlarında ilgili alanda müziği kullanma yoluyla isteyerek değişim yaratma sürecidir. Dolayısıyla bireylerin bu süreçte; müzik algısı ve becerisinin farklılaşarak çeşitlilik kazanması, belirli koşullandırmalarla tek yönlü müzik oluşturma ve dinleme alışkanlığından kurtularak müziğin çok yönlü niteliklerine, yapıtaşlarına, kurulma şekillerine ve etki alanlarına yayılması, müzik etkileşiminde bilinçlilik ve eleştiri gücü sağlanması, müzik alanına yönelik enstrüman ve basılı yayın tercihinde katkıda bulunacak müzik becerilerinin geliştirilmesi, farklı türlerdeki müzik faaliyetlerine aktif katılımının temini amaç edinilir (Uçan, 1997).

Müzik eğitiminin insan eğitiminde ve gelişimindeki yadsınamaz etkisi Pythagoras, Konfüçyus, Sokrates, Platon, Farabi, Kant, Hegel, Schopenhauer gibi birçok ünlü filozof ve eğitimci tarafından kabul edilmiştir. Platon'a (2007) göre "müzik eğitimlerin en üstünüdür. Çünkü ritim ve makam ruhun içine işler, onu en güçlü biçimde kavrar; insan iyi eğitim görmüşse, o ritim ve makamdaki güzellik ruhu da güzelleştirir, ama iyi eğitim görmemişse tersine olur."

On dokuzuncu yüzyılda Amerikalı müzik eğitimci Mason müzik eğitiminin amacını, profesyonel müzisyenler yetiştirmekten çok müzikten anlayan kişiler yetiştirmek olarak ele almıştır. Hatta küçük yaşta verilen eğitim faaliyetlerinde müziğin de öğretilmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir (Göğüş, 2008). Akgül-Barış'a (2008) göre müzikle ilgilenen

çocukların kendilerini ifade güçleri, anlatımları, sorumluluk duyguları ve özgüvenleri de gelişmektedir. Bunun yanı sıra, etkili ve bilinçli bir müzik eğitimi çocukların yaratıcı gücünü ortaya çıkardığı gibi, becerilerinin de daha fazla gelişmesini sağlar. Bu çerçevede çağdaş eğitimin en önemli öğelerinden biri olan müzik eğitiminde; insan zekâsı ve becerilerini maksimum seviyede geliştirmek ve yetkin kılmak yer alır. Eğitim sürecinde vazgeçilmez bir boyut olan müziğin, kişinin zekâ gelişimiyle bilişsel başarısına etkisi de çok sayıda araştırmaların konusu olmuştur. Müzik eğitiminin kişilerin duyuşsal ve davranışsal yöndeki olumlu etkileriyle birlikte, bilişsel öğrenimlerinde de önemli derecede etkin olduğu çeşitli araştırmalarda gösterilmiştir (Şendurur ve Akgül-Bariş, 2002).

Diğer taraftan müzik dersi alan öğrencilerin öğretim yetenek testi puanlarının diğerlerinden daha yüksek çıktığı da belirtilmiştir. Ayrıca müziğin üstünlük alışkanlıkları sağladığı, kolektif müzik faaliyetlerinin ise ekip ruhu ve işbirliği yeteneklerini de geliştirdiği gözlenmiştir. Kocabaş ve Selçioğlu'nun (2003) aktardığına göre, müziğin çocukların hızlı ve doğru karar verme yeteneklerini geliştirdiği, faaliyetlerinde kendileri izleme içgörüsü sağladığı, çocukları ekip çalışması, iletişim, öz-benlik saygısı, yaratıcı düşünme, hayal kurma konusunda geleceğe hazırladığı da ifade edilmektedir. Güler'e (2008) göre, tarih boyunca dünyadaki tüm toplumların müziğin eğitimdeki işlevine önem verdikleri görülür. Çocuklardaki doğal müzik ve dans yönelimi aileler açısından önemli bir eğitim aracı olarak değerlendirilebilir. Günümüzde eğitim sistemlerindeki eğitim anlayışlarında müzik en önemli alanların başında yer almaktadır.

Müzik eğitimi sadece bireysel gelişim için önem taşımamakta, aynı zamanda da bir kültür unsuru olarak karşımıza çıkar. Toplumların karakteristik yapıları, geçmişi, geleceği ve etkilendiği diğer öğelerle aynı toplumun kültürel yapısını meydana getirir. Müzik, toplumlardaki kültür yapısının gelişiminde önemli rol oynayan ve etkileyen güçlü bir olgu olduğundan kişilere üst düzeyde müzik eğitimi verilmesi oldukça önemlidir (Otacıoğlu, 2005).

Müzik, gelişim çağındaki çocukların eğitsel yaşantılarında kullanımı gerekli olan önemli ve etkin bir araç olarak düşünülmekte ve onların dilsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini olumlu açıdan etkileyen bir faktör olarak kabul edilmektedir (Yıldız, 2002). Müzik öğretiminde tüm boyutların tam olarak gerçekleştirilememesi, öğrenim görenlerin müziksel değerleri organize etmesinde, kararlı ve tutarlı tepkiler vermesinde, müziksel yaklaşım edinmesinde etkin olmamasına neden olduğundan eğitim sürecinden istenen fayda sağlanamayacağı düşünülmektedir (Kılıç, 2012).

Okullar, öğrencilerin müzik davranışları edinmesinin sağlandığı ortamlardır. Araştırmalara göre okulöncesi ve temel eğitim çağı çocukların öğrenim potansiyelleri de maksimum düzeydedir. Söz konusu dönemde müzik, onların gerek ritmik gerekse duygusal algılarını ortaya çıkararak geliştirmekte, aynı zamanda da çocukların imgesel dünyalarının genişlemesini temin etmektedir. Çocuklar dünyaya ses çıkararak gelmekte, geliştirmekte ve bu doğrultuda kendilerini ifade edebilmektedir. Bu nedenle müziğin çocuklar için sadece eğlenme ve hoş zaman geçirme aracı olmayıp aynı zamanda da bir eğitim ve öz güven kaynağı olduğu söylenebilir (Demir, 2014). Okul ortamında çocuklar, müzik etkileşiminin yanı sıra, aldıkları eğitim ve kazandıkları müziksel deneyimlerini de arttırarak geliştirmektedir. Alınan müzik eğitiminin, çocukların gelecekteki düşünsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerine olumlu katkıları olduğu ve müzik eğitimini başarılı bir şekilde tamamlayan çocukların da diğerlerine oranla daha bilinçli ve aktif yetiştikleri ifade edilebilir (Kılıç, 2012).

Okulda alınan müzik eğitimi hakkında ebeveynlerin düşüncelerinin değerlendirildiği bu araştırmanın literatürde yer alan yeni bir kaynak olacağı ve müzik eğitimi alanında gerçekleştirilecek farklı araştırmalara katkıda bulunacağından önemli olduğu söylenebilir. Bu araştırma, ortaöğretim öğrencilerinin ailelerinin müzik eğitimi ilgi düzeylerinin belirlenmesi, yeterince bilgi sahibi olup olmadıkları ve aynı zamanda okullardaki eğitimin aileler açısından değerlendirilmesi önemlidir.

1.6. Sınırlılıklar

- a) Bu araştırma, kullanılan anketlerde yer alan madde ve sorular ile sınırlıdır.
- b) Araştırmanın evreni, Denizli İlinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin ebeveynleri ile sınırlıdır.
- c) Araştırma tez süresince ulaşılan bilgi ve bulgularla sınırlıdır.

1.7. Sayıtlar

- a) Araştırmaya katılan ebeveynlerin ölçme araçlarındaki soruları samimi ve doğru olarak cevap verdikleri,
- b) Veri toplama araçlarının veri ölçümünde yeterli olduğu,
- c) Örneklem grubunun ise evreni temsilde yeterli olduğu varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. İnsan

İnsanın bir canlı olarak doğaya, içinde bulunduğu topluma uyum sağlaması, ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için, yaşadığı doğal ve toplumsal çevrede bulunan varlıkların, olay ve olguların bilgisini öğrenmesi ve öğrendiklerini de yaşamına aktarabilmesi gerekmektedir. Demirel (2012), insanı tanımlarken; bireyin biyo-kültürel ve sosyal bir varlık olduğunu vurgulamıştır. Bu tanımdan yola çıkarak insanın üç boyutlu özelliği ortaya konmuş, birinci özellik olarak biyolojik boyut, ikinci özellik olarak kültürel boyutu ve üçüncü boyut olarak sosyal boyutu vurgulanmıştır.

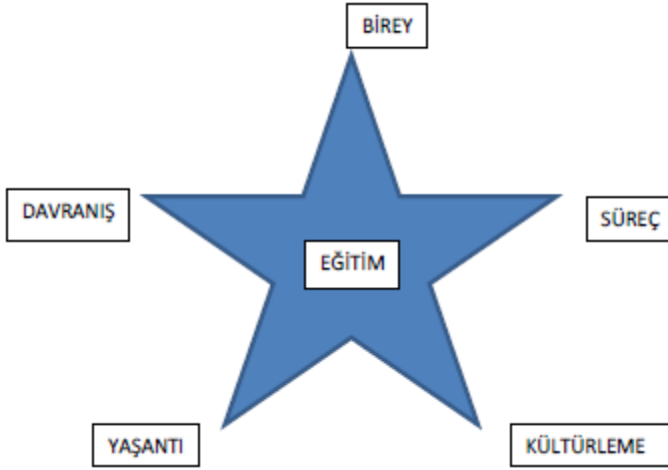
İnsanı biyolojik boyutuyla diğer canlılardan ayıran en önemli özellik düşünme yeteneğinin olmasıdır. İnsan doğa ile etkileşime girerek kültürel boyutunu gerçekleştirmektedir. İnsanın sosyal boyutu ise diğer insanlarla geliştirdiği ilişkiler sonucu toplumsallaşması ile başlar. Birey doğal ve sosyal çevresi ile iletişim ve etkileşim içine girerek yeni davranışlar kazanır.

2.1.2. Eğitim

İnsanların yaşamlarında önemli bir yer tutan bir süreç olarak eğitimin kişilere farklı beceri, tutum ve değerler kazandırdığı söylenebilir. Bu süreçte kişilerin tutum ve davranışlarında önemli değişiklikler gözlemlenir. Ortaya çıkan davranış değişiklikleri, yaşantıları aracılığıyla ortaya çıktığından eğitim, söz konusu değişimleri ortaya çıkarma süreci olarak kabul edilebilir (Erden, 2007).

Kapsamlı bir öğrenme ve öğretme süreci olan bu süreç, birey açısından “toplumsallaşma-kültürlenme,” toplum açısından “kültürleme” olarak adlandırılır (Balcı, 2013). Birçok kaynakta eğitim, kültürleme süreci şeklinde tanımlanmıştır. Kültürleme, insanın doğumundan ölümüne kadar olan süreç içerisinde toplumun istek ve beklentilerine uydurulmasıdır.

İnsan, doğduğu andan başlayarak kendisini bir eğitim süreci içerisinde bulur ve ölünceye kadar bu sürecin içerisinde kalır. Hayatı boyunca çeşitli toplumsal kurumlar ve grupların bir üyesi durumundaki insan, söz konusu kurum ve gruplarca farklı eğitim süreçlerinden geçirilmektedir (Celep, 2014).

Şekil 2.1. Eğitimin Temel Kavramları

- a) *Birey*: İnsan, biyo-kültürel ve sosyal bir varlıktır.
- b) *Süreç*: Eğitim bir süreçtir
- c) *Kültürleme*: Eğitim bireyin doğal ve sosyal çevresi ile iletişim ve etkileşim sürecidir.
- d) *Yaşantı*: Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantılarından yola çıkılmaktadır.
- e) *Davranış*: Davranışlardaki değişme, istendik ve kasıtlı olarak geliştirilmektedir.

Eğitimin en önemli amaçlarından biri de insanın karşılaşacağı problemleri çözmek için yeterli düzeyde bilgi ve beceriye sahip olmalarını sağlamaktır. İnsanın problemleri çözebilme noktasında kendi kendine yeterli bir konuma gelebilmesi için verilecek olan eğitimin rastgele değil de planlı ve programlı bir şekilde uygulamaya konması gerekmektedir. İşte bu özelliklerin kazandırılması noktasında eğitim kurumları olan okullar görevi üstlenmektedir. Okul bu görevi üstlenirken bir eğitim sistemine bağlı olarak belirli bir plan ve program dâhilinde hareket eder. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceri, bilgi ve davranışlar önceden belirlendiğinden söz konusu alanlardaki uzman öğretmenlerce planlı bir şekilde yapılır.

Fidan ve Erden'e (1993) göre, okulun eğitim öğelerini; öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, eğitim programları, okul binası, ilgili araç/gereçler ve çevre oluşturmaktadır. Birbirleri ile etkileşim içindeki bu unsurlar, okul eğitimini de etkilemektedir

Günümüzde eğitim sadece bireylere ve ailelere ait bir konu olmaktan çıkmış ulus devletlerin ve uluslararası kuruluşların ilgi alanlarına giren bir konu haline almıştır. Dünya ülkeleri yeni sosyal gelişimlere uyum sağlayabilecek insan kaynakları oluşturmak için eğitim sistemlerini de geliştirmektedirler. Bilindiği gibi ülkeler kendi ihtiyaçlarını belirleyerek bunları sağlayacak beceri sahibi, etkin ve donanımlı insangücünü yetiştirmeye çalışmaktadırlar. Bu yüzden eğitim süreci ülkelerin eğitim politikaları doğrultusunda şekillendirilmektedir.

2.1.3. Müzik Eğitimi

Müzik evrensel bir dil, yapılandırılmış bir bakış açısı, insanlık tarihinden günümüze kadar uzanan kapsamlı olgular dizini, bir bilim dalı olduğu kadar; eğitimde bir biçimdir. Bu açıdan, bireyin yetişmesinde müzik eğitiminin önemli rolleri bulunmaktadır. Dolayısıyla müzik eğitiminin bireyin gelişiminde önemli işlevleri vardır.

Müziğin belli bir anlatım formu olan seslerle ifade etme aracı oluşu ve bireyin gelişimine katkıda bulunması açısından değerlendirildiğinde bir eğitim aracı olarak ele alınmaktadır. Müziği oluşturan kişide estetik bir yaşantının ortaya çıkması söz konusu olduğunda ise, müzik bir amaç durumuna gelir. Bu bağlamda müzik eğitiminin önemi ve gerekli oluşu ön plana çıkar (Göğüş, 2008).

Say'a (2010) göre müzik eğitimi; bireye belirli müziksel davranışların kazandırıldığı beceri geliştirme sürecidir. Uçan'a (2005) göre ise bireye, yaşantı yoluyla istendik davranışlar kazandırma, bu davranışları geliştirme süreci olmaktadır. Bu tanımlama, aynı zamanda ilköğretim için de geçerlidir. Üç ana temele ve amaca dayalı olan müzik eğitimi, ilköğretimde yapıldığında genel müzik eğitimi adını alır ve her çocuk bu eğitimden ayrıcalıksız yararlanır. Kişinin isteğiyle ve amatörce yapılırsa özengen, ve kişinin isteğinde profesyonel olarak yapıldığında mesleksel adını alır.

Müzik eğitimi, kişilerin müziğe yönelik tutum ve davranışlarında ilgili alanda müziği kullanma yoluyla isteyerek değişim yaratma sürecidir. Dolayısıyla bireylerin bu süreçte; müzik algısı ve becerisinin farklılaşarak çeşitlilik kazanması, belirli koşullandırmalarla tek yönlü müzik oluşturma ve dinleme alışkanlığından kurtularak müziğin çok yönlü niteliklerine, yapıtaşlarına, kurulma şekillerine ve etki alanlarına yayılması, müzik etkileşiminde bilinçlilik ve eleştiri gücü sağlanması, müzik alanına yönelik enstrüman ve basılı yayın tercihinin katkıda bulunacak müzik becerilerinin geliştirilmesi, farklı türlerdeki müzik faaliyetlerine aktif katılımının temini amaç edinilir (Uçan, 1997).

On dokuzuncu yüzyılda Amerikalı müzik eğitimcisi Mason müzik eğitiminin amacını, profesyonel müzisyenler yetiştirmekten çok müzikten anlayan kişiler yetiştirmek olarak ele almıştır. Hatta küçük yaşta verilen eğitim faaliyetlerinde müziğin de öğretilmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir (Göğüş, 2008).

Şendurur ve Akgül-Barış'a (2002) göre, müzikle ilgilenen çocukların kendilerini ifade güçleri, anlatımları, sorumluluk duyguları ve özgüvenleri de gelişmektedir. Bunun yanı sıra, etkili ve bilinçli bir müzik eğitimi çocukların yaratıcı gücünü ortaya çıkardığı gibi, becerilerinin de gelişmesini sağlamaktadır. Bu çerçevede çağdaş eğitimin en önemli öğelerinden biri olan müzik eğitimi; insan zekâsı ve yetilerini maksimum seviyede geliştirerek ve yetkin kılmak vardır. Eğitim sürecinde önemli bir yer tutan müziğin kişinin bilişsel başarısı ve zekâ gelişimine etkisi de farklı çalışmalarda araştırılmış ve duyuşsal/davranışsal yöndeki olumlu etkileriyle birlikte bilişsel öğrenimde de önemli derecede etkin olduğu çeşitli araştırmalarda gösterilmiştir.

Diğer taraftan müzik dersi alan öğrencilerin öğretim yetenek testi puanlarının diğerlerinden daha yüksek çıktığı da belirtilmiştir. Ayrıca müziğin üstünlük alışkanlıkları sağladığı, kolektif müzik faaliyetlerinin ise ekip ruhu ve işbirliği yeteneklerini de geliştirdiği gözlenmiştir. Kocabaş ve Selçioğlu'nun (2003) aktardığına göre, müziğin çocukların hızlı ve doğru karar verme yeteneklerini geliştirdiği, faaliyetlerinde kendileri izleme içgörüsü sağladığı, çocukları ekip çalışması, iletişim, öz-benlik saygısı, yaratıcı düşünme, hayal kurma konusunda geleceğe hazırladığı da ifade edilmektedir.

Müzik eğitimi, kişilerin olgunlaşmasında önemlidir. İnsanların daha başlangıçta sahip oldukları duyuş yetisi, müziksel eğitimle gelişmekte ve etkinleşmektedir (Hancıoğlu, 2010).

Bireylerin olgunlaşmasında önemli bir yere sahiptir. İnsanların anne karnındayken sahip oldukları duyuş yeteneği, müzik eğitimi sayesinde gelişir ve etkinleşir (Hancıoğlu, 2010). Tarih süresince dünyadaki tüm toplumların müziğin eğitimdeki işlevine önem verdikleri görülür. Çocuklardaki doğal müzik ve dans yönelimi aileler açısından önemli bir eğitim aracı olarak değerlendirilebilir. Günümüzde eğitim sistemlerindeki eğitim anlayışlarında müzik en önemli alanların başında yer almaktadır (Güler, 2008).

Müzik eğitimi sadece bireysel gelişim için önem taşımamakta, aynı zamanda da bir kültür unsuru olarak karşımıza çıkar. Toplumların karakteristik yapıları, geçmişi, geleceği ve etkilendiği diğer öğelerle aynı toplumun kültürel yapısını meydana getirir. Müzik, toplumlardaki kültür yapısının gelişiminde önemli rol oynayan ve etkileyen güçlü bir olgu olduğundan kişilere üst düzeyde müzik eğitimi verilmesi oldukça önemlidir (Otacıoğlu,

2005). Müzik öğretiminde tüm boyutların tam olarak gerçekleştirilememesi, öğrenim görenlerin müziksel değerleri organize etmesinde, kararlı ve tutarlı tepkiler vermesinde, müzik algısı, yaklaşımı ve dünya görüşü kazanmasında etkili olmamasına neden olduğundan eğitim sürecinden istenen fayda elde edilememektedir (Kılıç, 2012).

2.1.4. Müzik Eğitiminin İşlevleri

Günümüzde müzik; duygu, düşünce, inanç ve davranışların ifade şekli olarak yer bulmakta, aynı zamanda da eğitimsel bir araç olarak kabul edilmektedir. “Müzik eğitimi, kişiye müziksel davranışlar kazandırma ve bu davranışları giderek geliştirme ortamı sağlayan planlı ve programlı uygulanan bir yöntemdir. Bu süreçte, bireyin müzik eğitimi yoluyla, özellikle müziksel çevresi ile olan iletişim, etkileşim ve paylaşımın artırılması hedeflenmektedir” (Uslu, 2012).

İnsanların müzikle olan ilişkisi erken yaşlarda başlayarak tüm yaşamı boyunca sürmektedir. Müzik, bireylerin eğitim ve sosyal yaşamlarında önemli bir yer tutar. Dolayısıyla müzikle ilgili olarak tüm bireyler, müziğin eğitim boyutu ile az ya da çok ilişkilidir (Yener, 2009).

Sanat eğitiminde önemli bir yer tutan müzik eğitiminin, bireylerin yaşamında bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitime yönelik fonksiyonları olan bir alan olarak karşımıza çıkar. Tüm toplumlarda kültürün bir parçası durumundaki müzik olgusu, içinde bulunulan toplumun çeşitliliğini de yansıtır. Toplumlar; coğrafyaları, ekonomileri, inançları, politikaları ve sosyal yaşamlarına göre farklılık gösterdiklerinden kendi yaşantılarını estetik anlayışlarına göre müziğe aktarmaktadırlar (Şen, 2014).

Müziğin eğitim işlevi; söz konusu işlevlerin (ekonomik, kültürel, bireysel vb.) daha etkin, düzenli ve faydalı bir şekilde yerine getirilmesini sağlayan davranışlar sergilemeye yönelik olarak müziksel öğrenim faaliyetleri ve bunlarla ilgili düzenlemeleri içermektedir. Uçan (1997), müziğin eğitim işlevlerini şu şekilde ele almıştır;

- a) Müzik her şeyden önce bir eğitim aracıdır. Müzik ve eğitim uygulamaları temelde müziğin daha etkin ve verimli bir eğitimsel araç oluşundan kaynaklanmaktadır. Müziğin, eğitimin çeşitli alanlarında öğrenme ve öğretmeyi kolaylaştıran veya sağlamlaştıran bir araç olduğu genel olarak kabul edilir.
- b) Bir eğitim yöntemi olarak müzik icra etmenin belirli öğrenim ve öğretimi sağlayarak kolaylaştıran, pekiştiren bir teknik olduğu bilinir.

- c) Eğitim düzenleme ve aktivitelerinde önemli olan müzikteki kavramlar ve uygulamalar, müziğin bir eğitim alanı olmasından kaynaklanır.

Müziğin eğitimsel işlevi, eğitim kurumlarında sadece müzik dersi ile sınırlı kalmamalı, diğer derslerde de bu işlevden faydalanılmalıdır. Tarih dersinde Osmanlıyı ve mehteri anlatırken, öğretmen mehter marşını öğrenciye dinlettiğinde, öğrencide o konuyla alakalı yeni bir izlenim oluşacak ve hayal dünyasına yeni bir sessel imge eklenecektir. Edebiyat dersinde de koşma, ağıt gibi konuları anlatırken veya ozan ve âşıklardan bahsederken yine birçok müziksel öğeden faydalanılabilir. Bu örnekler artırılabilir ve eğitimin her alanında müziğin eğitimsel işlevinden yararlanıldığında eğitim-öğretimin farklı bir boyut kazanması kaçınılmazdır.

2.1.5. Müzik Eğitiminin Temel İlke ve Amaçları

Müzik eğitimi bireyin yaşantısında sosyal, kültürel çok yönlü bir olgudur. Müziğin işlevlerine, eğitim yönüne kısaca değinildikten sonra, müziğin ilke ve amaçlarına yer vermek gerekirse;

- a) Müzik eğitimi, öğrencilerin müziksel algılama becerilerini farklılaştırarak çeşitlilik kazandırmalı ve bireyleri belirli şartlandırmaların ürünü olan tek yönlü müzik icra etme ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalıdır,
- b) Müzik, öğrenciyi müziğin çok yönlü tını özellikleri, yapıtaşları, kuruluş şekilleri ve etki alanlarına yönlendirmelidir,
- c) Müzik eğitimi öğrenciye, müzikle etkileşiminde yüksek seviyede eleştiri gücü ve bilinçlilik kazandırmalıdır,
- d) Müzik eğitimi; müzik icra etme ve dinleme araçları, ilgili yayınlar veya kaynak tercihi, müzik yapıtı veya faaliyetini eleştirerek ve yorumlayarak değerlendirmesinde bireye katkı sağlayacak müzik becerilerini geliştirmelidir,
- e) Müzik eğitimi, öğrencilerin farklı türlerdeki müzik icra ve faaliyetlerine aktif katılımını sağlamalıdır.

Müzik eğitiminde temel amaç; ses, müzik aleti, işitme, yaratıcılık, müzik bilgisi ve dinleme becerisi eğitimi verilerek onların müziksel yaşantısını geliştirmektir (Üstün, 2010). Ancak müzik derslerinin hedefi, öğrencileri ses sanatçıları haline getirmek değil, onlara müzik eğitiminin temelini kazandırmak, yönlendirmek, fikir vermek, müzik zevkine sahip

olmalarını sağlamak ve öğrencilerin müziksel becerilerini eğiterek geliştirmek olmalıdır (Yıldız, 2002). Müzik eğitimi, öğrencilerde farklı müzik bilgileri, yeteneği, tutum ve davranışları, değerleri kazandırmaya ilişkin bir süreç olarak öğrencilerin yaşamlarındaki mevcut olgulardan hareketle, düzenli plan, program, yöntem ve tekniklerle desteklenmek suretiyle belli amaçlar hedeflenir (MEB, 2009).

2.1.6. Türkiye’de Müzik Eğitimi

Ülkemizde müzik eğitimi, Anadolu’ya Türkiye denilmeye başlandığı yaklaşık bin yıl öncesinden günümüze doğru Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri halinde kesintisiz süregelen bir tarihsel akış izler (Uçan, 2005).

Cumhuriyet döneminde ise müzik eğitimi alanında, bir önceki dönemden sağlanan belli birikimlerden yararlanılmıştır. Cumhuriyet dönemi başında müzik eğitimi, bu temele dayanmakla beraber esasen Ziya Gökalp ve Atatürk’ün düşünce ve görüşlerinden kaynaklanmış ve yönlendirilmiştir. Bu bağlamda müziksel amaç; “Türk ulusal müzik varlığının derlenip-toplanıp değerlendirilmesi, Türk ulusal müziğinin modern ilke, yöntem ve tekniklerle işlenerek geliştirilmesi ve bu yolla evrensel müzikte yerini alabilecek bir niteliğe kavuşturulması, Türkiye’de müzik yaşamının ülkenin gerçekleri, çağdaş Türk bireyinin ve toplumun gereksinim ve beklentileri ve çağın gerekleriyle tutarlı bir yapıya kavuşturulması, bu çerçevede oluşan müziksel değişme ve gelişmelerle çağdaş uygarlık düzeyine erişme yolunda gösterilen çabaların güçlendirilip pekiştirilmesi” şeklinde ifade edilebilir (Uçan, 1990).

Selçuklu döneminde eğitim sistemi genel olarak din temelli olmaktadır. Bu sistemde müzik eğitimi, geleneksel askeri müzik eğitim müesseseleri haricinde daha ziyade dinsel, dolaylı ve görenekseldi. Bu dönemde eğitim sisteminde gerek genel gerekse özengen aynı zamanda da mesleki müzik eğitimi faaliyetlerine yer verilmekteydi. Genel müzik eğitimi sıbyan okulları ve medreselerde, amatör müzik eğitimi ise bazı tekkelerle saraylarda, mesleğe yönelik müzik eğitimi ise tabihaneler, tekkelerin yanı sıra, bazı medreselerin ilgili bölümlerinde gerçekleştirilmekteydi (Uçan, 1990).

Osmanlı döneminde ise eğitim sistemi ilk ve orta aşamalarda, birtakım özel durumlar haricinde genellikle din temelli bir sistem özelliğine sahipti. Eğitimin son aşamasında ise modern bir eğitim/öğretim sistemiyle birlikte ikili bir sistem görünümü taşımaktaydı. Bu açıdan Osmanlılar dönemi, geleneksel eğitim sisteminde yer alan müziksel eğitimi, geleneksel askeri müzik eğitim kuruluşlarıyla saray içi müzik öğretim bölümleri haricinde

daha ziyade dinsel, dolaylı ve geleneksel bir yapıya sahip iken, sonraları ilâve edilen yeni sistemde daha çok dünyasal, dolaysız ve modern görünüme sahipti. Her iki eğitim sistemi kapsamında gerek genel gerekse amatör, aynı zamanda da mesleki müzik öğretim tekniklerine yer verilmekteydi. Geleneksel eğitim düzeninde genel müzik öğretimi, bazı tekkeler, koro grupları ile son dönemlerde belirli derneklerde; mesleğe ilişkin müzik eğitimi ise mehterhanelerle Enderun müesseselerinin konservatuar işlevine sahip bölümleri ile darül huffuz ve darül kurralarda, bazı tekkeler ve zaviyelerde verilmekteydi. Modern eğitim sistemi kapsamında ise genel müzik eğitimi, rüştiyelerle kız/erkek öğretmen okulları, bazı ilkokullarda; amatör müzik eğitimi ise bazı müzik kursları, müzik dersaneleri ile bazı koro gruplarında; mesleki müzik eğitimi ise Muzika-yı Hümayun, Darül Elhan ve bazı seslendirme gruplarının yanı sıra, özel müzik derslerinde yapılmaktaydı. Bunun yanı sıra, yurt dışına müzik eğitimi için öğrenci gönderme durumu da söz konusuydu (Uçan, 1983).

Cumhuriyet'in ilânıyla birlikte müzik sanatı alanında gerçekleştirilen yoğun çalışmalar ve bu doğrultuda oluşturulan müesseseleşme dikkat çekmektedir. Bu dönem Türkiye'si yeni kurulan ve yeterli varlığa sahip olmamakla birlikte, müzik alanının öncelikli bir yere sahip olması ve yenilikler getirilmesi ve müziğe bilimsel anlayış ihtiyacı da müziğe verilen önemin bir işaretidir. Bu dönemde müzik eğitimi, ses, çalgı ve eğitim temeline oturtulmuştur. Müzik dersi, öğrencinin anlayabilme, anlatabilme, algılayabilme, kavrayabilme ve yaratabilme gücünü geliştirme amaçlıdır. Müzik eğitimi ile öğrencinin, müzik niteliği ve kalitesini ayırt etme yeterliliğine ulaşması amaçlanmış ve hedeflere ne kadar ulaşılabildiği ise bilim ve sanat çevreleri tarafından tartışılarak değerlendirilmiştir (Şahin ve Dumar, 2008).

Modern eğitim sisteminde ise müzik eğitim ve öğretimi, arka arkaya gerçekleştirilen köklü aşamaların yanı sıra, uygulanan yasal düzenlemelerle genel, özengen/amatör ve mesleki düzeylerde tümüyle dünyasal, dolaysız ve modern bir niteliğe sahip olmuştur. Bu dönemde başlatılmış olan ve günümüze dek sürdürülen çok yönlü, kararlı ve kapsamlı çalışmalar neticesinde güçlenerek ülkenin her tarafına kadar yayılan çağdaş eğitim sistemi içinde genel, özengen aynı zamanda da mesleki müzik öğretim faaliyetleri büyük ölçüde kurumlaşmıştır (Uçan, 1983).

Eğitim kademeleri kapsamında özellikle okulöncesi dönemdeki müzik faaliyetlerinin yapılması, çocukların duygusal, sosyal, düşünsel ve fiziksel gelişimlerinde önemli katkı sağlamaktadır. Okul öncesi yaş grubundaki çocuklara müzik; enerjilerini boşaltma, fiziksel ve bedensel olarak rahatlama şansı verir. Aynı zamanda psikomotor becerileri geliştirir ve

sosyalleşmelerini sağlar. Çocuklar kendilerini ifade etmeye fırsat bulur ve iletişimde çok önemli bir unsur olan dinleme yetileri gelişir.

Ülkemizde MEB'e bağlı okul öncesi kurumlarında müzik eğitimini vermek üzere alanında uzman müzik öğretmenleri görev alamamaktadır. Okul öncesi öğretmenleri yükseköğretim sürecinde edinmiş oldukları sınırlı bilgi birikimi ile müzik eğitimi vermek durumundadırlar. Bu durum okul öncesi eğitim kademesinde çocuklarla etkili müzik dersi yapma, çocuklara bu konuda örnek bir rol model olma, yetenekli ve ilgili çocukları keşfetme ve yöneltme konusunda yetersizlikleri beraberinde getirmektedir.

İlköğretim kademesindeki eğitim de; bireyin temel bilgi ve beceri edinimi, sistematik öğrenmeye adım atması ve çeşitli alanlarda şekillendirilmesi bakımından önemli bir süreçtir. İlköğretim kurumlarının öncelikli amaçları arasında bireyin öğrenme potansiyellerinin harekete geçirilmesi, farklı alanlarda gelişiminin teşvik edilmesiyle hayata ve üst öğrenime hazırlanması, genel kültür kazanması, iyi iletişim kurabilen, paylaşmayı bilen, hoşgörülü ve uyumlu bir vatandaş olarak yetiştirilmesi sayılabilir (MEB, 2017).

İlköğretim çağı çocukları; bilişsel, sosyal, devinişsel ve duygusal açılardan öğrenmeye açık oldukları, bazı gelişim alanlarında daha hızlı öğrenme eğilimi gösterdikleri bir zaman dilimi içerisindedirler.0-1 yaş arası bireyin güven duygusu kazanması için, okul öncesi dönem ise zihinsel ve dilsel gelişim için hangi öneme sahipse; 7-11 yaş arası da, bireyin bilişsel öğrenmeleri bakımından aynı öneme sahiptir (Senemoğlu, 2004).

İlköğretim döneminde müzik eğitimiyle ilgili tasarı, düzenleme ve uygulamalar daha ziyade müzik eğitimi üzerinde yoğunluk kazanmaktadır. Uçan'a (1999) göre müzik öğretimi; ilköğretim alanında genel olarak öğretmen/öğrencinin müziksel iletişimi ve etkileşimine dayanan müzik eğitim süreci ve bununla ilgili öğrenim mekanizması ile müziksel eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

Müzik eğitimi sürecinde, öğrenciler için hazırlanan çevre unsurlarıyla öğrenci etkinleştirilerek müziksel tutum ve davranışlarında değişime yönelik öğrenim yaşantısı oluşturulur. Müzik eğitiminin unsurları ise; müzikte eğitim hizmetleri, müzik alanında öğrenme/öğretme ortamı, öğrenciler, ilgili programlar ve planlar, müzik öğretmenleri ile fiziksel ve mimari çevredir. Çevik'e (2011) göre müzik eğitiminin amaçları öğrencilerin;

- a) Öz güvenleri ve kişiliklerinin gelişine yardımcı olmak,
- b) Onların duyguları, düşünceleri ve kazandıkları deneyimleri müzik aracılığıyla ifade etmelerine fırsat vermek,
- c) Müzik kanalıyla düşünsel yeteneklerinin gelişmesini sağlamak,

- d) Müziği kullanarak estetiksel yönlerini geliştirmek ve müzik alanındaki bilgilerini geliştirmek,
- e) Toplu halde ve kişisel olarak farklı türlerde ezgi dinleme, söyleme ve çalabilme faaliyetlerine katılmalarını sağlamak,
- f) Müzik aracılığıyla sorumluluk ve sevgi duygularının gelişmesini sağlamak,
- g) Müzik kanalıyla onların düşünsel yetilerinin gelişmesini sağlamak,
- h) Müzik kullanarak onların gerek bireysel gerekse sosyal ilişkilerini geliştirmek,
- i) Yaratıcılık becerilerini müzik üreterek geliştirmek,
- j) Müziğe ilişkin algı, kavrama ve bilgilerini geliştirmektir.

Tıpkı eğitimin diğer kademelerinde de olduğu gibi öğrencinin yaşama, öğrenme ve icra etmeyle müziği sevmesi, beğeni ve zevk alabilmesi, gerek kendisini gerekse çevresini tanıması ve estetik yaklaşımın ortaya çıkarılmasında müzik eğitimi ve öğretiminin önemli bir yeri vardır.

Bireyin yaşam süreci içerisinde, kendini ispat etme, toplum içinde bir yer, bir statü elde etme çabalarının en yoğun yaşandığı dönem ergenlik dönemidir. Ergen bu dönemde kendinin farkında olduğunun farkına varır (Barış, 2006). Bireyin bu dönemde geliştireceği olumlu ya da olumsuz benlik tasarımı onun tüm yaşantısını şekillendirecek özellikler taşıyacaktır. Bu nedenle ergenlik dönemini içine alan lise döneminde alınacak müzik eğitiminin birey üzerindeki etkileri ve önemi göz ardı edilmemelidir (Barış, 2006).

Bu çağ çocuklarına müzik dersinde millî ve manevi değerleri benimsetmek, evrensel değerlere saygılı, kendi müzik kültürünü ve dünya müzik kültürlerini tanıyan, müzik teknolojisini kullanabilen, estetik bakış açısına sahip, özgüven sahibi bireyler olarak yetişmelerini sağlamak hedeflenen amaçlar arasında yer alır. Belirlenen hedeflere sistemli bir şekilde ulaşmak için ise ortaöğretim müzik öğretim programı kullanılmaktadır (MEB, 2017).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun ikinci maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkelerine dayanılarak hazırlanan Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere (MEB, 2017);

- a) "İstiklâl marşımızla birlikte millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marşlarımızı doğru ve etkili seslendirmeleri,
- b) Müzik alanında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri takip etmeleri,

- c) Müziğe yönelik olumlu tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirmeleri,
- d) Araştırma yapma, bilgi üretme ve bilgiyi kullanma gücünü geliştirmeleri,
- e) İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme, yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelmeleri,
- f) Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirmeleri,
- g) Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanmaları,
- h) Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olmaları,
- i) Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirmeleri,
- j) Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları,
- k) Müzik dağarcığı oluşturmaları,
- l) Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanımaları,
- m) Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları amaçlanmaktadır.”

Lise müzik öğretimi dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü başlıkları altında dört öğrenme alanı üzerinde uygulanmaktadır (MEB, 2017).

2.1.7. Ortaöğretimde Müzik Öğretimi

Ortaöğretimde müzik eğitimi; Türk Milli Eğitim Sistemi içerisinde ilkökul - ortaokul ile yükseköğretim arasında yer alan, ilkökul ile ortaokul ön öğrenmelerine dayalı eğitim veren, genel ve mesleki eğitim kurumlarından oluşur. Ortaöğretim müzik eğitimi; öğrencilere asgari düzeyde genel kültür edindirmeyi, yurdun kültürel kalkınmasına katkı sağlayacak bilinçlendirmeyi oluşturmayı ve öğrencilerin istidatları doğrultusunda yükseköğretime veya iş alanlarına hazırlanmasını hedeflemektedir. Ortaöğretimdeki her öğrenci ilgi ve yetenekleri doğrultusunda müziksel eğitim olanaklarından yararlanma hakkına sahiptir. Bu durum yasalar çerçevesinde açıkça belirtilmiştir.

Ergenlik dönemi ile birlikte soyut düşünebilme becerisini geliştiren bireylerin müzik yaşantıları da daha gelişmiştir. Bu dönemde bazıları okul bandosu, koro, çalgı çalma vb. sistemli müzik faaliyetlerine katılım gösterirler. Bazıları ise kendi gruplarını oluşturabilir. Bu müzik grupları ise daha çok Rock, caz ya da pop müzik yönelimlidir. Bununla birlikte müzik üretme ve icra etmenin, müziksel ilişkinin tek yolu olmadığı söylenebilir. Adölesanlar müzik klip ve videolarını izleme ve yeni müzikleri dinleyebilmeye daha fazla zaman harcarlar, arkadaş diyaloglarında müzik materyallerinden sıkça söz ederler ve dinlemiş

oldukları yeni müzik parçalarını onlara paylaşmak isterler. Bu paylaşım ise ergenlerde önemli bir heyecan, coşku ve haz gibi duygu durumları oluşturur (Kaplan, 2005).

Ortaöğretim çağı genci ergenlik çağındadır ve bu genç kimlik arayışı içinde, dışa dönük, coşkun, sevilen, beğenilen ve değer verilen bir birey olmak isteyen, içine girdiği benzer algıları olan gurupların istekleri doğrultusunda davranmaya ve becerilerini bu yolda kullanmaya çaba harcayan, imrenici bir kişilik özelliğine sahiptir. Bu özelliklerin oluşması ve gelişmesinde müzik eğitiminin tüm boyutları ile büyük bir önemi vardır (Tarman, 2006).

Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı, bu bağlamda genel müzik eğitimi kapsamında olup; öncelikli olarak öğrencilerin müziği sadece bir ders olarak görmekten çok, bir yaşam tarzı durumuna getirmesi amaçlanarak düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra onlara müziği sevdirmeye, üretme ve yaşayarak öğrenme ve icra etme yoluyla müzikten zevk almalarını sağlamak ve estetik yaklaşımı oluşturmak için öğrenci merkezli bir program olmaktadır (MEB, 2009). Bu doğrultuda öğrencilerin topluma;

- a) Bilgili, terbiyeli, duyarlı, nitelikli ve sorumluluk sahibi,
- b) Sağlıklı, dengeli, insani yönleri sahip, kendisi ve dış dünya ile olumlu davranış sergileyen,
- c) Kendisini geliştiren ve bu doğrultuda topluma yararlı olan,
- d) Ulusal/uluslararası değerleri tanıyan ve bu bilinci taşıyan,
- e) Ülkesini seven ve uluslararası düzeyde temsil edebilen,
- f) Bilinçli, mutlu, özgür kişilikli ve özgüvene sahip bireyler kazandırmayı amaçlamaktadır (MEB, 2009).

Ülkemizde düzenli müziksel eğitim, ilköğrenim döneminde başlamaktadır. Bu kademedeki görevli öğretmenlerin de müziksel eğitimin çocukluk döneminde başlamasının gerekliliğine dikkat çekmeleri gereklidir. İlk dönemlerde edinilen müziksel davranışlar daha kalıcı olmaktadır. Müzik dersiyle öğrenciler aynı zamanda bir dizi davranışı da birlikte kazanmaktadırlar. Bu suretle ikinci kademe öğrenim ortamına güçlü bir alt yapı teşkil etmesi beklendiğinden programın temel yaklaşımında, yaparak öğrenme veya öğrencinin aktif katılımının sağlanmasıyla gerçekleştirilen bir eğitim/öğretim yaklaşımı benimsenmektedir. Öğrenci odaklı anlayış olarak ifade edilen bu yaklaşımda, öğrencilerin deneyimleri, becerileri, ilgi ve gereksinimleri göz önünde bulundurularak onların yaşam gerçekleriyle derslerini birleştirilmesi ve bilinenden hareketle daha etkin bir müzik dersi verilmesi amaçlanır (MEB, 2009).

Müzik eğitiminde özellikle müziksel anlama ve müziksel becerilerin aktif öğrenme yoluyla kazandırılması üzerine günümüze kadar birçok kuram geliştirilmiştir. Ayrıca değişen sosyal değerler, yaşam standartları ve gelişen teknoloji göz önüne alınacak olursa son zamanlarda yeni teoriler de ortaya atılmıştır. Bu kuramlar arasında en yaygın olarak kullanılan Dalcroze, Orff, Kodaly, Gordon, MMCP (Manhattanville Music Curriculum Project) ve CM (Comprehensive Musicianship) yaklaşımları Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın hazırlanma aşamasında öğrencinin aktif katılımını destekleyen yaklaşımlar olarak yararlanılan önemli kaynaklardır. Adı geçen bu teoriler, günümüzde müzik öğretimi alanında yaygın bir şekilde kullanılan teoriler olup Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın temel yaklaşımı olan öğrenci merkezli anlayış ile de örtüşmektedir (MEB, 2009).

Ülkemizdeki ortaöğretim kurumlarında son yapılan düzenleme ile müzik dersi birçok okul türünde görsel sanatlar ve beden eğitimi dersleri ile birlikte aynı türde ders olarak kabul edilmekte ve seçmeli ders gibi gözükmesine de bu derslerden sadece biri ders olarak işlenmektedir. Bu durum okulların fizibilitesi ve norm kadro durumlarıyla belirlenmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı genel müzik eğitimi verilen ortaöğretim kurumları şu şekilde sınıflara ayrılmaktadır (TTKB, 2017);

- a) Hazırlık sınıfı bulunmayan Anadolu Liseleri
- b) Hazırlık sınıfı bulunan Anadolu Liseleri
- c) Fen Liseleri
- d) Sosyal Bilimler Liseleri
- e) Spor Liseleri
- f) Anadolu İmam Hatip Liseleri
- g) Uluslararası Anadolu İmam Hatip Liseleri
- h) Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri.

Hazırlık sınıfı bulunmayan Anadolu liselerinde müzik dersi 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren kademeli olarak başlamak üzere her eğitim öğretim yılında iki saattir. Ancak müzik dersi, görsel sanatlar dersi ile birlikte iki ders saati hakkına sahiptir ve bu durum birçok okulda bahsi geçen iki dersten sadece birinin seçilerek diğerinin o eğitim – öğretim yılında alınmaması sonucunu doğurmaktadır.

Ülkemizde müzik öğretimi 2017 ilköğretim müzik dersi öğretim programına dayanarak çalma/söyleme/dinleme, müzik algısı ve bilgisi, müzik yaratıcılığı ve kültürü alanlarında yapısalıcı anlayışla uygulanmaktadır (MEB, 2017).

Günümüzde eğitim ve öğretim programlarının modern çağın gereklerine göre geliştirilmesi ve tekrar düzenlenmesiyle beraber araştırmalarda önemle üzerinde durulan bir öğrenme anlayışı da yapılandırmacı yaklaşımdır. Bilginin mevcut durumuyla öğretildiği ve öğrencilerin pasif alıcı durumunda olduğu ve öğretmen odaklı geleneksel eğitim anlayışının tersine, yeni bilgilerin öğrencilerin ön bilgileri ve deneyimleri paralelinde, yaşanan dış çevrenin de katkısıyla, zihinsel süreçler neticesinde yapılandırmaya öğrenilmesi gerektiği düşünülmektedir (İnel vd. 2010). Bu yaklaşımla birlikte öğrencilerin bilgiye erişmeleri, kullanmaları ve üretmeleri gibi temel yetilerin kazandırılması ve bu yeteneklerin tüm yaşamları süresince devam ettirilebilmesi konusunda, mevcut durumdaki eğitim anlayışları, kişilerin ve toplumun gereksinimlerine göre düzenlenerek yeni bir yapılandırmaya yönelmiştir (Yaşar, 2012). Yapılandırmacı anlayışın bu özellikleri doğal olarak öğreticilerin görevleri ve sorumluluklarının, karar organından ziyade öğrenimi kolaylaştıran öğretmenler olmaya, işbirlikçi anlayışla öğrencilerle beraber öğrenmeye doğru değişim göstermesini gerekli kılmaktadır (Ünver ve Demirel, 2004).

Bu yaklaşıma göre, bilginin iyi sunulsa da, öğrenci öğrenim sürecinde bireysel olarak söz konusu bilgileri kullanamadığı sürece ve önceki deneyimleriyle ilişkilendirmedikçe gerçekten öğrenmiş sayılmaz (Bayraktaroğlu, 2011). Demirci (2009) ise yapılandırmacı anlayışı, öğrenci odaklı bir yaklaşım temelinde olmasına karşın, yeni bilgi ve beceriyi, önceki deneyimlerinde kazandıklarıyla birleştirmesi, yorumlayarak yaşamında kullanması ilkesine dayandığını ifade etmektedir.

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrenci, tüm etkinliklerde aktif katılımcı olarak yer almaktadır. Bu doğrultuda, bilgi öğrenciden bağımsız bir şekilde olamaz. Öğrenci, bilgiyi alır ve kendi zihninde yapılandırarak becerilerini geliştirir. Yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin bilgiyi öğrenmelerine ve bu süreçte kendilerini geliştirmelerine yönelik imkân sağlayan bir kuramdır.

Yapılandırmacı yaklaşımın savunduğu önemli unsurlardan biri, öğrenenin bilgiyi direkt öğretenden almamasıdır. Buna ek olarak öğrenen bireyin öğrenme süreci içerisinde istekli ve aktif olması, öğrenmenin işlevini arttırabilir. İstekli olmanın en önemli uyarıcısı ise merak dürtüsüdür. Öğrenme eyleminin gerçekleşebilmesi için, öğrenenin soru sorması ve merak etmesi gerekmektedir. Bu aşamada öğreten kişinin, karşı tarafın merak dürtülerini harekete geçirmek için motivasyonu sağlaması gerekmektedir.

Özetle, yapılandırmacı anlayış öğrenci merkezli bir anlayıştır. Öğrenci merkezli anlayış, bireyin ihtiyaçlarına alternatif çözüm yolları üreterek cevap verir. Birey, yeni öğrendiği bilgiyi var olan bilgilerinin üzerine ekleyerek ve sınıf içerisinde aktif rol oynayarak, bilgiyi kalıcı hale getirebilmektedir. Kalıcı öğrenme sadece okumakla ya da araştırmakla gerçekleşmez. Birey'in dahil olabileceği uygulamalarla, bilginin kalıcı olması sağlanabilir. Öğrenilmiş bilgiyi, kişi kendi sosyallik anlayışında yeniden yapılandırılır ve bilgi kalıcı hale gelir. Böylelikle birey yapılandırmacı yaklaşımın gerekliliklerini yerine getirebilir. Yapılandırmacı yaklaşımın tanımı, Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2017 yılında basımını yaptığı Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda da bu yönde vurgulanmıştır. Bu yaklaşım türü, eğitimde öğrenme eylemine yön vermektedir. Bilginin kalıcı olması için bireyden beklenen, bilgiyi doğrudan alıp hafızasına kazımak yerine, onunla bağlantılı olan etkinlikleri ve çalışmalarını uygulamasıdır.

Temelde ortaya çıkan sonuçlar değerlendirildiğinde, yapılandırmacı yaklaşımda birey bilgiyi kendi süzgecinden geçirerek düzenler. Bu yaklaşım kuramında birey, bildiklerinin dışına çıkarak yeni bilgileri öğrenir, araştırır ve sorgular. Bilgi tek başına oluşmaz. Çevresel faktörler bilginin oluşmasına katkıda bulunarak bireyin yaratıcılığını geliştirir.

Geleneksel (davranışçı yaklaşım) öğretim ile yapılandırmacı yaklaşım, birbirinden çok farklıdır. Davranışçı yaklaşımda dersin işleniş biçimi öğretmen odaklıdır ve kitap desteği ile hareket edilir. Bu sistemde, dersin nasıl işleneceği ve içerik biçimi önceden belirlenmiştir. Yapılandırmacı yaklaşım içerisinde ise sınırlar keskin değildir. Bireyin ilerlemesi gereken yol bellidir; ancak bu noktada birey yolun kenarından da ortasında da gidebilir. Önemli olan nokta, öğrencinin kendine farklı çözüm yolları geliştirerek yeni kavramları algılamasıdır. Yapılandırmacı yaklaşımda eğitim sadece dört duvar arasında sınırlı değildir. Okulun yanı sıra, okul dışındaki etkinlikler de eğitimin bir parçasıdır. Bilgi, birey tarafından bir araya getirilerek oluşturulmaktadır.

Yapılandırmacı yaklaşım temelinde oluşturulan ilköğretim müzik dersi programı, günümüzün gerektirdiği eğitim düzeyini içeren yeni yaklaşımlar ile bu yaklaşımlar etrafında biçimlenen ders işleme ve değerlendirme boyutlarını içermektedir. Günümüzün gerekli kıldığı gereksinimlere göre güncellenmekte olan eğitim programlarını uygulayan öğretmenlerin, aldıkları hizmet-içi eğitimi, adayların ise lisans eğitimi kapsamında yenilenen eğitim anlayışı, yöntem ve tekniklerine göre eğitimleri önemlidir.

Söz konusu ilköğretim programının yürürlüğe konmasıyla birlikte yeni yaklaşımların öğretmenlere tanıtılması doğrultusunda derslerin planlanması, işlenmesi ve

değerlendirilmesine yönelik eğitimin verilmesini amaçlayan hizmet içi eğitimin bir ihtiyaç olduğu, aynı zamanda eğitim fakültelerinde meslek bilgisi ve alan eğitimi derslerinde öğretmen adaylarına yapılandırıcı eğitimin planlama, uygulama ve değerlendirme boyutlarının öğretilmesinin, buna yönelik olarak da eğitim fakülteleri öğretim programlarının eğitimdeki değişimlere koşut olarak güncellenmesinin gerekliliği, özellikle fen bilgisi ve sınıf öğretmenliği alanlarında yapılan çalışmalar başta olmak üzere kısmen müzik eğitiminin de içinde yer aldığı pek çok araştırmada ortaya konmuştur (Ataman ve Okay, 2009).

2.1.8. Müzik Eğitimi İle Ulaşılabilecek Hedefler

Müzik eğitiminin ilke ve hedefleri, eğitimi türü, düzeyi, süresi ve içeriği doğrultusunda değişmektedir. Bununla birlikte farklı özelliklere sahip olsa da her türde ve seviyedeki müziksel eğitimde geçerlilik kazanan bazı temel ilke ve hedefler bulunmaktadır (Uçan, 1997). Caron, müzikle eğitimi, her şeyden önce, duyarlılığı uyandırma, duyuşsal algıları artırma, bireylerdeki becerikliliği geliştirme, kısacası insanı geliştirme hedefinde olmalıdır şeklinde ifade etmektedir (Demir, 2014).

Müzik eğitiminde hedeflerin, çocukların izlenim ve duyularının yoğunluk kazandığı okul öncesi çağda gerek ritimsel gerekse duyuşsal sezgilerin ortaya çıkarılması olduğu ifade edilmektedir. Müzik, çocuklara aktif dinleme, duyma ve hissetmeyi öğretmekte, gündelik yaşamın dışında kalan ve daha geniş olan düşsel dünyayı yansıtabilme olanağı sağlamaktadır. Diğer taraftan onların imgesel güçlerini eyleme geçirme suretiyle canlandırmakta ve yaratma becerisi için uygun bir temel hazırlamaktadır. Müzik, bir sevinç ve haz kaynağı oluşturarak çocuğun varlığında bütünleşmekte ve süreklilik kazanmaktadır (Cangal, 2010). Müzik eğitiminin hedefleri; motor gelişim, zihinsel gelişim, dil gelişimi, sosyal ve duyuşsal gelişim ve yaratıcılık ile ilgili hedefler olarak incelenebilir (Güler, 2008).

Dil gelişimine ilişkin hedefler; dili doğru kullanabilme becerisini geliştirme, yeni sözcükler edinme, sesi doğal kullanma, ritim sayesinde vokal iniş-çıkışları doğru zamanlı gerçekleştirebilme, doğadaki sesleri ayırt edebilme ve kendini rahatça ifade edebilme hedeflerini kapsamaktadır.

Motor gelişime ilişkin hedefler; müzik aleti kullanma suretiyle el/göz eşgüdümü sağlayabilme, her iki eli kullanmada koordinasyon kullanma ve hareket geliştirme hedeflerini kapsamaktadır.

Zihinsel gelişime ilişkin hedefler; dikkatle ilgili süreyi artırabilme, dinleme yeteneğini geliştirme, beden bölgelerini tanıyabilme, çeşitli kavramları (büyük/küçük, uzun/kısa, ren, sayı vb.) kazanabilme, dış dünyadaki olayları algılayabilme, kavrayabilme, yorumlayabilme, eleştirel düşünme ve sorun çözmeyi geliştirebilme hedeflerini kapsamaktadır.

Sosyal/duygusal gelişim hedefleri; ezgi icra etme, müzik aleti kullanma esnasında göz teması kurabilme, öz güven ve kendine saygı gelişimini destekleme, müzik sevgisi ve beğenisini edinebilme, müzik kullanarak duygu ve düşüncelerini sergileyebilme, bir gruba ait olma bilincine varma, işbirliği, paylaşım ve yardımlaşmayı öğrenebilme hedeflerini kapsamaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Kılınç (2017) araştırmasında, güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü öğrencilerinin çalgı çalışma motivasyonlarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarında, öğrencilerin ailelerinden ve yakın çevrelerinden aldıkları sosyal dönütlerin ve eğitim sürecine aktif katılımın çalgı çalışmaya yönelik motivasyonu arttırdığı ifade edilmiştir.

Shively ve Joseph (2015) tarafından yapılan “Müzik Eğitiminde Yapılandırıcılık” isimli çalışmada, bir öğrenme teorisi olarak yapılandırıcılığın son yirmi yıl içinde müzik eğitiminde giderek daha önemli bir rol aldığı ifade edilmiştir. Müzik eğitimini daha yapılandırıcı bir uygulamaya kaydırmaya yönelik çabaların müzik eğitiminin her seviyesinde politika oluşturmada önemli etkilere sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, müzik sınıfında yapılandırıcı bir öğreti duruşunun ne anlama gelebileceği ya da gelemeyeceği hakkındaki düşünceler yeniden gözden geçirilmeye çalışılmıştır. Bir öğrenme teorisi olarak yapılandırıcılık, bilginin doğasını sınıflara getirmiştir. Bu bağlamda müzik ve müzik deneyimlerine dair çalışmalar yeniden gözden geçirilmiştir. Tarih boyunca müzik eğitiminin ilerici ve geleneksel görüşleri arasında denge kurularak yapılandırıcı bir öğrenme ve öğretme bakışının mesleki pratiğinin daha iyi nasıl aktarılacağına dair farklı yollar tartışılmıştır.

Atılğan ve Ördekci (2014) ilkökul öğrencilerinin sosyalleşmelerinde koro eğitiminin rolünü inceledikleri araştırmalarında, bireyin toplumsal bir varlık olabilmesi için sosyalleşebilmesi gerektiği ifade etmişler, sanat ve müzik aktivitelerinin okullar ve aileler tarafından desteklenmesi gerektiği görüşünü savunmuşlardır. Bu durum aile ve okul

tarafından düzenlenecek sanatsal aktivitelerin, çocukların toplum ile kaynaşma, paylaşma vb. davranışları geliştirebilmelerine olanak sağlayabileceği düşüncesini akla getirmektedir.

Suk (2014) araştırmasında aile katkısının çocukların çalgı eğitimlerine yönelik etkilerini belirlemeye çalışmıştır. Çocukların bireysel çalgı öğretimindeki aile katılımını değerlendirmek ve ailelerin kişisel geçmişlerinin süreci nasıl etkilediğini tespit etmeyi amaçlayan araştırmanın örneklemini 6 ila 11 yaşları arasında çocukları olan, 71 katılımcıdan oluşan aile fertleri oluşturmuştur. Anket soruları doğrultusunda ailelere; çalgı eğitiminde derslere katılma, çocukların ev çalışmalarını destekleme, öğretmenlerle iletişim kurma, müzik etkinlikleri düzenleme ve ailelerin kişisel geçmişlerinin sürece fark yaratıp yaratmadığına yönelik alt boyutlarda sorular yönlendirilmiştir. Ailelerin sahip olduğu çocuk sayısı, geçmişte müzik eğitimi alma durumu ve aile-öğretmen iş birliğinin, aile katılım sürecini etkilediği görülen araştırmada, farklı aile yapılarına yönelik çalışmalar yapılması gerekliliği üzerinde durularak, eğitim sürecine katılımın sağlanması noktasında her öğrenciye ve aileye rehberlik edilmesi gerekliliği önerilmiştir.

Yegül, (2013) tarafından yapılan “Yapılandırmacı Yaklaşım Temelli Müzik Öğretmenin, Öğretmen Adaylarının Ders Öğretme-Öğrenme Süreçlerine Etkisi” isimli doktora çalışmasının çalışma grubunu Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 4. sınıfa devam eden öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmada, çalışma grubunun yapılandırmacı yaklaşıma yönelik bilgi düzeyini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen ve 50 maddeden oluşan “Yapılandırmacı Yaklaşım Başarı Testi”; öğretmen yeterlik algısını belirlemek amacıyla Gibson ve Dembo (1984) tarafından geliştirilen ve 16 maddeden oluşan “Öğretmen Yeterlik Ölçeği” uygulanmıştır. Ek olarak deney grubu öğretmen adaylarına uygulanan Yapılandırmacı Yaklaşım Eğitiminin içeriğinin oluşturulmasında, araştırmacı tarafından geliştirilen müzik öğretmenlerine uygulanan Odak Grup Görüşmesinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda kontrol grubu öğretmen adayları ile deney grubu öğretmen adaylarının deney sonu bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında, deney grubu öğretmen adayları bilgi düzeylerinin kontrol grubu öğretmen adaylarına göre anlamlı düzeyde farklı olduğu ve yapılandırmacı yaklaşım edinimlerinin daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım eğitiminin uygulandığı deney grubu öğretmen adayları ile araştırma süresince olağan eğitim süreçlerine devam eden kontrol grubu öğretmen adaylarına deney sonrasında son test olarak uygulanan “Öğretmen Yeterlik Ölçeği” sonucunda, grupların son ölçüm öğretmen yeterlik algıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu doğrultuda, kontrol grubu öğretmen adayları ile

deney grubu öğretmen adaylarının deney sonrası öğretmen yeterlik algıları karşılaştırıldığında, deney grubu öğretmen adaylarının yeterlik algılarının kontrol grubu aday öğretmenlere göre kıyasla ileri düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Önal (2012) araştırmasında, müzik bölümünde okuyan öğrencilerin aile profilleri ve meslek tercihlerinde, ailenin rolünü incelemiştir. Araştırma sonuçlarında aile eğitim durumlarının, öğrencilerin eğitimlerine ve meslek tercihlerine doğrudan ya da dolaylı etki edebileceği ifade edilmiştir. Elde edilen bulgularda, ailelerin eğitim düzeylerinin artması ile sanata yönelik bilinçlenmenin sağlanabildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırmaya göre, meslek olarak müzik alanını seçmiş aile bireyleri ile geçmişinde müzik eğitimi almış olma kriterlerinin, çocukların alana yönelik ilgilerinin artmasını sağladığı ve ailelerini model almalarına sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Margiotta (2011) araştırmasında genç müzisyenlerin gelişiminde aile desteğini incelemiş, genç müzisyenlerin öğrenme süreçleri üzerindeki aile desteğinin ve etkilerinin üzerinde durmuştur. Araştırmanın örneklemini 34 ebeveyn ve 34 piyano öğrencisi oluşturmuştur. Dersler okul, konservatuar ve özel ders olmak üzere farklı alanda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, ailelerin genç müzisyenlerin derslerine katılarak destekleyici bir rol aldıkları, özellikle annelerin, çocukların müzikal gelişimlerinde önemli birer aktör olarak ortaya çıkarak ders içi performansların yükselmesini katkı sağladıkları görülmüştür. Araştırmada velilerin derslere devam etmelerinin ve katılımlarının çocuğun gelişiminde hayati bir rol oynayacağı ifade edilmiştir.

Ho (2011) araştırmasında öğrencilerin ailelerinin çalgı eğitimi sürecine katılımları ve destekleri ile ilgili görüşlerinin incelemiştir. Araştırma Hong Kong okullarında çalgı eğitimi alan 4. ve 13. Sınıflardaki 356 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Çalgı eğitimi sürecindeki başarının aile katkısıyla arttığı ifade edilen araştırmada öğrenci ailelerinin çalgı eğitiminde maddi olarak gerekli finansmanı sağladıkları ve sürece destek oldukları belirtilmiştir. Ayrıca mesleki yönlendirmeler sürecine, ailelerin genel olarak pozitif yönde katkı verdikleri bu doğrultuda çeşitli müziksel faaliyetlere katılım sağladıkları görülmüştür.

Türkmen (2010), araştırmasında, çocukların bireysel, sosyal ve kültürel gelişimlerinde özengen müzik eğitiminin önemini belirlemesi, çocuklara hangi yönde etki ettiğinin ortaya konulması, bu tür eğitimin daha etkili olabilmesi için gerekli hususların tespiti amaçlanmıştır. Bu araştırmada müziksel eğitim, özengen müzik eğitiminin gerekliliğinin nedenleri ve çocuk/eğitim ilişkisinin neler olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda çocukların gelişiminde özengen müzik eğitiminin oldukça önemli olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra bu tür eğitimin onların gelişimine yardımcı olmasının yanında,

müziksel eğitim hususunda yeterince bilinçli olmayan aileleri de bu doğrultuda farkındalık kazandırmak ve bilinçli kılmak yönünde önemli fonksiyonu olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Özgül (2009) tarafından yapılmış olan “Türkiye’de İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi” konulu çalışmada, ilköğretim müzik derslerine ilişkin olarak 1994 yılı itibari ile eğitim sistemimizde var olan ilköğretim müzik dersi öğretim programı ile yeni uygulamaya konulan 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programları karşılaştırılmıştır. Aralarındaki fark göz önünde tutularak müzik öğretmenlerinin algısı, müzik eğitim programının uygulanması bakımından okullarda karşılaşılan zorluklar araştırılmış, bu dersi uygulayan sınıf ve müzik öğretmenlerinin net ve verimli bir müzik dersi işleyebilmeleri için temel çözüm önerileri sunulmuştur.

Ataman ve Okay (2009), ilköğretim müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı anlayışa dayanan eğitim programına ilişkin görüşlerin değerlendirildiği araştırmasında, mevcut durumun ortaya konmasını amaçlayan betimsel tarama modeli benimsenmiştir. Müzik öğretmenlerinden yapılandırılmış görüşme tekniğiyle sağlanan veriler başlıklar altında sınıflandırılmış ve kategorize edilerek tablolaştırılmıştır. Bu araştırmaya göre, yapılandırmacı yaklaşımın öğrenci merkezli olması dikkat çeken en önemli noktalardan biridir ve öğrenci merkezli bir yaklaşım öğrencilerin becerilerini ortaya koymalarını, özgüven kazanmalarını ve müziği yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadır. Araştırma sonucunda; müzik ders programlarının öğrenci merkezli olmasının olumlu bir durum olmasına rağmen müzik öğretmenlerinden elde edilen görüşlere göre, görüşülen öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşımın kuramsal alt yapısına ilişkin olarak yeterli bilgiye sahip olmadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım konusundaki güçlü ve zayıf yanlarına ilişkin görüşleri değerlendirilerek, bu durumun olanaklarla ilişkili olduğu ve müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimler yoluyla bilgilendirilerek yaklaşım ve programın işlerliği açısından güçlendirilmelerinin gerekliliği ortaya konmuştur.

Denac (2008) çalışmasında, çocukların müzik ilgilerinin, öğretmen ve aile tarafından yönlendirildiğinde değişip değişmeyeceği üzerinde çalışmış ve sonuçta çocukların müzik ilgilerinin yönlendirilmek istenen şekilde yönlendiğini saptamıştır. O halde ailelere ve öğretmenlere müzik seçimi konusunda büyük sorumluluk düşmektedir.

Gökbudak (2003) araştırmasında, etkili bir piyano eğitimi ve öğretiminde ailenin rolünü incelemiştir. Araştırmadan elde edilen verilerde, ailelerin evdeki piyano çalışmalarını

teşvik etmelerinin ve eğitim sürecine katılımlarının, çocukların her gün düzenli piyano çalışmalarını sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, ortaöğretim öğrencileri ebeveynlerinin müzik eğitimi hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla yapılan ilişkisel tarama modeli bir çalışmadır. Öncelikle araştırmanın temelini oluşturan müzik eğitime ilişkin teorik kısım oluşturulmuştur. Daha sonra, geliştirilen anket formu ile ebeveynlerin müzik eğitime yönelik sorulara verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir. Çalışmanın son kısmında ise, anket sonucundan elde edilen bulgulara dayanılarak sonuç ve değerlendirme yapılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın en geniş evreni, Türkiye'nin tüm ortaöğretim öğrencilerinin ebeveynlerini, en dar evreni ise, Denizli ili ilçelerindeki ortaöğretim öğrencilerinin ebeveynlerini kapsar.

Araştırma, bazı sınırlılıklar ve güçlükler dikkate alınarak en geniş evrenin merkezi bir parçasını oluşturan en dar evrene yönelik bir temel üzerine oluşturulmuştur.

Araştırmanın örneklemini, dar evrenden seçilen 7 ortaöğretim kurumu, 300 ebeveyninden oluşturulmuştur.

Anket uygulanan okullar rastgele seçilmemişlerdir. Denizli'nin farklı sosyo-kültürel okul tiplerine ve özelliklerine sahip bölgelerde bulunan okullar arasından seçilmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışma kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgiler formu ve 3'lü likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Ankette yer alan sorular, danışman ve uzman kişilerden de yararlanılarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Bu soruların geliştirilmesinde ebeveynlerin görüşlerinin değerlendirilebilmesi için belirlenen boyutlarda oluşturulan soruların açık ve anlaşılır bir ifade ile sorulmasına dikkat edilmiştir.

Araştırma amacına uygun olarak geliştirilen ve ankette yer alan soruların genel anlam ve önemi ön bilgide açıklanmış ve görüşlerin genel müzik eğitimine ilişkin olduğu özellikle belirtilmiştir. Böylece yanlış anlama ve anlaşılma, baştan önlenmeye çalışılmıştır.

Anket hazırlama aşamasından sonra, daha önce de belirtildiği gibi Denizli'nin üç ilçesinden toplam 300 ebeveyne anket uygulanmıştır.

Anket uygulama aşamasında:

Anketler bu üç ilçede çalışan 7 müzik öğretmenine teslim ederek öğrencilerin ebeveynlerine ulaştırmaları sağlanmış, soruların ciddi bir şekilde cevaplanması için gerekli zaman verilmiştir.

Anketler iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde kişisel bilgi edinebilmek amacı ile 4 soru, ikinci bölümde ise düşüncelerinin değerlendirebilmesi amacı ile 20 soru sorulmuştur.

Anket uygulaması sırasında ebeveynlerin herhangi bir çekingenlik göstermemeleri için kimliklerinin belirtilmemesine özen gösterilmiştir. Böylece ebeveynlerin görüşlerini içtenlikle ve gerçeğe uygun olarak yansıtmaları için gerekli koşul ve ortam sağlanmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılan veriler, 2018 yılının Kasım ayı içerisinde uygulanıp toplanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Veriler, kullanılabilirlik kontrolü aşamasından sonra bilgisayara aktarılmış ve analizler için gereken tüm hesaplamalar hazır IBM SPSS 23.0 paket programından yararlanılarak yapılmıştır.

Araştırmada, ebeveynlerin düşüncelerini saptamak için hazırlanan anket sorularının her birinde, kendine uygun seçeneği işaretlemek durumunda olan ebeveyn, işaretlemiş olduğu seçenek sayesinde seçeneğin yer aldığı soru ile elde edilmek istenen görüşü, bir dereceleme tabi olmaktadır.

Verilerin istatistiksel değerlendirmesinde; anketin ilk bölümünde düzenlenen demografik bilgilerin değerlendirilmesinde yüzde ve frekanslar kullanılmıştır. İkinci bölümde yer alan ortaöğretim öğrenci ebeveynlerinin müzik eğitimi ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik sorulara verilen cevapların frekans ve yüzdeleri bulunmuştur. Anketin

üçüncü bölümünde ise, bağımlı değişkenlerin bağımsız değişkenlere göre karşılaştırılması t testi ile incelenmiştir. Anlamlı çıkan maddelerde hangi cevaplar arasındaki farkların anlamlı olduğunu bulmak üzere ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu karşılaştırmalarda da Mann Whitney U tekniği kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, toplanmış olan verilerin araştırmanın problemi çerçevesinde çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgulara ve bunların yorumlarına yer verilmiştir.

Tablo 4.1. *Demografik Bulgular*

Demografik Özellikler	Seçenekler	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	106	35,3
	Kadın	194	64,7
Yaş	25 Yaş ve altı	34	11,3
	26-35	114	38,0
	36-45	122	40,7
	46 Yaş ve üzeri	30	10,0
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Yok	4	1,3
	Ortaöğrenim Mezunu	80	26,7
	Yüksek Öğrenim Mezunu	196	65,3
	Diğer	20	6,7
Ebeveynlerin Profesyonel Müzik Eğitimi var mı?	Evet	74	24,7
	Hayır	226	75,3

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılanların demografik özelliklerine göre elde edilen bulgular;

- Katılımcıların %64,7'si kadındır.
- Katılımcıların %40,7'si 36-45 yaş arasındadır.
- Katılımcıların %65,3'ü yükseköğrenim mezunudur.
- Katılımcıların %75,3'ünün profesyonel müzik eğitimi yoktur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.2. *Ebeveynlerin Çocukların Okulda Aldıkları Müzik Eğitimi Dersini Ne Derecede Yeterli Gördüklerine İlişkin Tablo*

Değerlendirme Soruları	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%
2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.	40	13,3	76	25,3	184	61,3
3.Okulda müzik eğitimi derslerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum.	75	25,0	61	20,3	164	54,7

- “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” Yargısına %13,3 oranında katılmıyorum, %25,3 oranında kararsızım, %61,3 yüksek oranında katılıyorum,

- “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.” Yargısına %25 oranında katılmıyorum, %20,3 oranında kararsızım, %54,7 yüksek oranında katılıyorum yargısında bulunmuşlardır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.3. *Ebeveynlerin Çocukların Müzik Dersi ile Onlarda Müzik Kültürü Oluşup Oluşmadığını Ne Derece Gözlemlediklerine İlişkin Tablo*

Değerlendirme Soruları	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%
5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.	73	24,3	97	32,3	130	43,3
6.Müzik eğitimi dersinden sonra çocuğumun aile içinde seçtiği müzik türleri çeşitlilik kazanmıştır.	42	14,0	106	35,3	152	50,7
7.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.	52	17,3	92	30,7	156	52,0
8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.	90	30,0	68	22,7	142	47,3
16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.	64	21,3	74	24,7	162	54,0

- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısına %24,3 oranında katılmıyorum, %32,3 oranında kararsızım, %43,3 yüksek oranında katılıyorum,
- “6.Müzik eğitimi dersinden sonra çocuğumun aile içinde seçtiği müzik türleri çeşitlilik kazanmıştır.” Yargısına %14 oranında katılmıyorum, %35,3 oranında kararsızım, %50,7 yüksek oranında katılıyorum,
- “7.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.” Yargısına %17,3 oranında katılmıyorum, %30,7 oranında kararsızım, %52 yüksek oranında katılıyorum,
- “8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.” Yargısına %30 oranında katılmıyorum, %22,7 oranında kararsızım, %47,3 yüksek oranında katılıyorum,
- “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargısına %21,3 oranında katılmıyorum, %24,7 oranında kararsızım, %54 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.4. Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların Motivasyonunu Hangi Yönde Etkilediği İnançlarına İlişkin Tablo

Değerlendirme Soruları	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%
1.Okulda verilen müzik eğitimi dersinin ailemizde tekrarı yapılır.	52	17,3	78	26,0	170	56,7
4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.	64	21,3	77	25,7	159	53,0
10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.	49	16,3	150	50,0	101	33,7
11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.	106	35,3	76	25,3	118	39,3
12.Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.	60	20,0	112	37,3	128	42,7

- “1.Okulda verilen müzik eğitimi dersinin ailemizde tekrarı yapılır.” Yargısına %17,3 oranında katılmıyorum, %26 oranında kararsızım, %56,7 yüksek oranında katıldıkları,
- “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” Yargısına %21,3 oranında katılmıyorum, %25,7 oranında kararsızım, %53 yüksek oranında katıldıkları,
- “10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.” Yargısına %16,3 oranında katılmıyorum, %50 yüksek oranında kararsızım ve %33,7 oranında katıldıkları,
- “11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.” Yargısına %35,3 oranında katılmıyorum, %25,3 oranında kararsızım, %39,3 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “12.Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.” Yargısına %20 oranında katılmıyorum, %37,3 oranında kararsızım, %42,7 yüksek oranında katıldıkları gözlenmiştir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.5. Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların Sosyalleşmesine Ne Derecede Katkısı Olduğu İnançlarına İlişkin Tablo

Değerlendirme Soruları	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%
9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.	66	22,0	84	28,0	150	50,0
13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.	242	80,7	20	6,7	38	12,7
14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.	70	23,3	84	28,0	146	48,7
15.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik aletlerine yönelik özel ilgi geliştirdi.	32	10,7	112	37,3	156	52,0
20.Çocuğumun müzik eğitimi dersleri sonrasında edindiği ritim duygusunun, günlük hayatına yansıdığını gözlemliyorum (şiir okurken daha ezgisel, oyun oynarken daha melodik, tv karşısında daha hareketli vb.)	50	16,7	106	35,3	144	48,0

- “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” Yargısına %22 oranında katılmıyorum, %28 oranında kararsızım, %50 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargısına %80,7 yüksek oranında katılmıyorum, %6,7 oranında kararsızım, %12,7 oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.” Yargısına %23,3 oranında katılmıyorum, %28 oranında kararsızım, %48,7 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “15.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik aletlerine yönelik özel ilgi geliştirdi.” Yargısına %10,7 oranında katılmıyorum, %37,3 oranında kararsızım, %52 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “20.Çocuğumun müzik eğitimi dersleri sonrasında edindiği ritim duygusunun, günlük hayatına yansıdığını gözlemliyorum (şiir okurken daha ezgisel, oyun oynarken daha melodik, tv karşısında daha hareketli vb.)” Yargısına %16,7 oranında katılmıyorum, %35,3 oranında kararsızım, %48 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.6. *Ebeveynlerin Çocuklarının Aldığı Müzik Dersinin Onların İnsani Duygularına (Hümanizma) Hangi Derecede Etkilediği İnançlarına İlişkin Tablo*

Değerlendirme Soruları	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	N	%	N	%	N	%
17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.	32	10,7	70	23,3	198	66,0
18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.	36	12,0	106	35,3	158	52,7
19. Müzik eğitimi dersi sonrası çocuğumun neşesinde artış olduğunu gözlemliyorum.	48	16,0	64	21,3	188	62,7

- “17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.” Yargısına %10,7 oranında katılmıyorum, %23,3 oranında kararsızım, %66 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.” Yargısına %12 oranında katılmıyorum, %35,3 oranında kararsızım, %52,7 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.
- “19. Müzik eğitimi dersi sonrası çocuğumun neşesinde artış olduğunu gözlemliyorum.” Yargısına %16 oranında katılmıyorum, %21,3 oranında kararsızım, %62,7 yüksek oranında katılıyorum cevabı verilmiştir.

Tablo 4.7. *Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular*

Ebeveyn Görüşleri Değerlendirme – Cinsiyet	Frekans	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	Anlamlılık	
4. Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.	Erkek	106	2,01	0,79	-5,11	0,000
	Kadın	194	2,64	0,69	-5,12	0,000
5. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.	Erkek	106	2,30	0,77	2,03	0,045
	Kadın	194	2,04	0,82	2,02	0,045
7. Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.	Erkek	106	2,46	0,74	2,09	0,039
	Kadın	194	2,20	0,78	2,08	0,039
12. Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.	Erkek	106	2,34	0,76	1,90	0,049
	Kadın	194	2,11	0,75	1,90	0,059

Tablo 4.7.' de görüldüğü gibi yapılan t testine göre;

- “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” Yargısı kadın ebeveynlerin verdikleri cevaplar erkek ebeveynlere göre daha anlamlıdır ($p=0,000$).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısı erkek ebeveynlerin verdikleri cevaplar kadın ebeveynlere göre daha anlamlıdır ($p=0,045$).
- “7.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.” Yargısı erkek ebeveynlerin verdikleri cevaplar kadın ebeveynlere göre daha anlamlıdır ($p=0,039$).
- “12.Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.” Yargısı erkek ebeveynlerin verdikleri cevaplar kadın ebeveynlere göre daha anlamlıdır ($p=0,049$).

Tablo 4.8. *Mann-Whitney Test Bulguları: Cinsiyet*

	Test İstatistikleri ^a			
	Soru 4	Soru 5	Soru 7	Soru 12
Mann-Whitney U	1,60E+03	2,32E+03	2,28E+03	2,32E+03
Wilcoxon W	4,53E+03	5,09E+03	5,06E+03	5,10E+03
Z	-5,028	-1,984	-2,176	-1,979
Asymp. Sig. (Anlamlılık)	0,00	0,047	0,03	0,048

a. Gruplandırma değişkeni: cinsiyet

Tablo 4.8.' de görüldüğü gibi Mann-Whitney U, Wilcoxon W ve Z değerleri test istatistiğine göre. Asymp. Sig. (2-tailed) değeri iki yönlü (fark var-fark yok) hipotez testine ilişkin p değeri;

- “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” Yargısının cinsiyet ile anlamlı bir ilişki vardır ($p=0,00$).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısının cinsiyet ile anlamlı bir ilişki vardır ($p=0,047$).
- “7.Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.” Yargısının cinsiyet ile anlamlı bir ilişki vardır ($p=0,03$).
- “12.Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.” Yargısının cinsiyet ile anlamlı bir ilişki vardır ($p=0,048$).

Tablo 4.9. *Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Yaş Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular*

Ebeveyn Görüşleri Değerlendirme - Yaş	Frekans	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	Anlamlılık	
2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.	26-35	114	2,77	0,46	3,92	0,000
	36-45	122	2,26	0,87	3,99	0,000
4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.	26-35	114	2,70	0,57	5,22	0,000
	36-45	122	2,02	0,83	5,29	0,000
5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.	26-35	114	2,00	0,89	-2,42	0,017
	36-45	122	2,36	0,73	-2,40	0,018
13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.	26-35	114	1,04	0,26	-4,16	0,000
	36-45	122	1,49	0,79	-4,28	0,000
14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.	26-35	114	2,26	0,74	-2,18	0,031
	36-45	122	2,56	0,72	-2,18	0,031
16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.	26-35	114	2,61	0,62	2,55	0,012
	36-45	122	2,26	0,85	2,57	0,011

Tablo 4.9.' da görüldüğü gibi yapılan t testine göre;

- “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” Yargısı 26-35 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 36-45 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,000).
- “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” Yargısı 26-35 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 36-45 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,000).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısı 36-45 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 26-35 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,018).
- “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargısı 36-45 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 26-35 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,000).
- “14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.” Yargısı 36-45 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 26-35 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,031).

- “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargısı 26-35 yaşında olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar 36-45 yaşında olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,011).

Tablo 4.10. *Mann-Whitney Test Bulguları: Yaş*

	Test İstatistikleri ^a					
	soru 2	soru 4	soru 5	soru 13	soru 14	soru 16
Mann-Whitney U	1,22E+03	945,5	1,35E+03	1,23E+03	1,34E+03	1,38E+03
Wilcoxon W	3,11E+03	2,84E+03	3,01E+03	2,88E+03	2,99E+03	3,27E+03
Z	-3,344	-4,731	-2,226	-4,184	-2,43	-2,238
Asymp. Sig. (Anlamlılık)	0,001	0,000	0,026	0,000	0,015	0,025

a. Gruplandırma değişkeni: yaş

Tablo 4.10.’ da görüldüğü gibi Mann-Whitney U, Wilcoxon W ve Z değerleri test istatistiğine göre. Asymp. Sig. (2-tailed) değeri iki yönlü (fark var-fark yok) hipotez testine ilişkin p değeri;

- “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,001).
- “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,026).
- “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).
- “14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,015).
- “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargısının yaş değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,025).

Tablo 4.11. *Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Eğitim Düzeyi Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular*

Ebeveyn Görüşleri Değerlendirme - Eğitim Düzeyi	Frekans	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	Anlamlılık	
2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.	Ortaöğretim Mezunu	80	2,08	0,86	-3,01	0,003
	Yüksek Öğretim Mezunu	196	2,50	0,71	-2,77	0,007
3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.	Ortaöğretim Mezunu	80	2,78	0,58	4,09	0,000
	Yüksek Öğretim Mezunu	196	2,22	0,77	4,60	0,000
5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.	Ortaöğretim Mezunu	80	2,00	0,72	-2,28	0,024
	Yüksek Öğretim Mezunu	196	2,33	0,78	-2,36	0,021
9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.	Ortaöğretim Mezunu	80	2,48	0,75	2,13	0,035
	Yüksek Öğretim Mezunu	196	2,15	0,83	2,22	0,030
	Ortaöğretim Mezunu	80	1,63	0,90	3,01	0,003

13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.

Yüksek Öğrenim Mezunu 196 1,23 0,59 2,54 0,014

Tablo 4.11.' de görüldüğü gibi yapılan t testine göre;

- “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” Yargısı yükseköğrenim mezunu olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar ortaöğretim mezunu olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,003).
- “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum.” Yargısı orta öğrenim mezunu olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar yükseköğretim mezunu olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,000).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısı yükseköğrenim mezunu olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar ortaöğretim mezunu olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,021).
- “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” Yargısı orta öğrenim mezunu olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar yükseköğretim mezunu olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,030).
- “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargısı orta öğrenim mezunu olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar yükseköğretim mezunu olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,014).

Tablo 4.12. *Mann-Whitney Test Bulguları: Eğitim Düzeyi*

	Test İstatistikleri ^a				
	soru 2	soru 3	soru 5	soru 9	soru 13
Mann-Whitney U	1,43E+03	1,16E+03	1,48E+03	1,54E+03	1,55E+03
Wilcoxon W	2,25E+03	6,01E+03	2,30E+03	6,39E+03	6,40E+03
Z	-2,789	-4,193	-2,426	-2,134	-2,726
Asymp. Sig. (Anlamlılık)	0,005	0,000	0,015	0,033	0,006

a. Gruplandırma değişkeni: eğitimdüzeyi

Tablo 4.12.' de görüldüğü gibi Mann-Whitney U, Wilcoxon W ve Z değerleri test istatistiğine göre. Asymp. Sig. (2-tailed) değeri iki yönlü (fark var-fark yok) hipotez testine ilişkin p değeri;

- “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” Yargısının eğitim düzeyi değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).

- “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.” Yargısının eğitim düzeyi değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).
- “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” Yargısının eğitim düzeyi değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,015).
- “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” Yargısının eğitim düzeyi değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,033).
- “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargısının eğitim düzeyi değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,006).

Tablo 4.13. *Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Ebeveyn Müzik Eğitimi Değişkeni İle Karşılaştırılmasına Ait T Test Bulgular*

Ebeveyn Görüşleri Değerlendirme - Ebeveyn Müzik Bilgisi		Frekans	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	Anlamlılık
3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.	Evet	74	2,14	0,75	-2,71	0,008
	Hayır	226	2,51	0,73	-2,67	0,010
8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.	Evet	74	2,54	0,69	3,06	0,003
	Hayır	226	2,05	0,88	3,46	0,001
9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.	Evet	74	2,49	0,80	1,81	0,072
	Hayır	226	2,21	0,80	1,81	0,036
10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.	Evet	74	2,41	0,55	2,29	0,024
	Hayır	226	2,12	0,70	2,59	0,012
11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.	Evet	74	1,68	0,85	-3,03	0,003
	Hayır	226	2,16	0,84	-3,01	0,004
16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.	Evet	74	2,59	0,76	2,36	0,019
	Hayır	226	2,24	0,80	2,43	0,018
17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.	Evet	74	2,27	0,65	-2,99	0,003
	Hayır	226	2,65	0,67	-3,03	0,004
18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.	Evet	74	2,81	0,52	4,30	0,000
	Hayır	226	2,27	0,70	4,99	0,000

Tablo 4.13.’ de görüldüğü gibi yapılan t testine göre;

- “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.” Yargısı müzik eğitimi olmayan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,010).

- “8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.” Yargısı müzik eğitimi olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olmayan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,003).
- “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” Yargısı müzik eğitimi olmayan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,036).
- “10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.” Yargısı müzik eğitimi olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olmayan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,024).
- “11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.” Yargısı müzik eğitimi olmayan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,004).
- “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargısı müzik eğitimi olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olmayan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,019).
- “17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.” Yargısı müzik eğitimi olmayan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,004).
- “18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.” Yargısı müzik eğitimi olan ebeveynlerin verdikleri cevaplar müzik eğitimi olmayan ebeveynlere göre daha anlamlıdır (p=0,000).

Tablo 4.14. *Mann-Whitney Test Bulguları: Ebeveyn Müzik Bilgisi*

	Test İstatistikleri ^a							
	soru3	soru8	soru9	soru10	soru11	soru16	soru17	soru18
Mann-Whitney U	1,49E+03	1,47E+03	1,67E+03	1,64E+03	1,46E+03	1,55E+03	1,39E+03	1,18E+03
Wilcoxon W	2,20E+03	7,91E+03	8,11E+03	8,08E+03	2,16E+03	7,99E+03	2,09E+03	7,62E+03
Z	-2,948	-2,927	-2,009	-2,15	-2,93	-2,596	-3,649	-4,425
Asymp. Sig. (Anlamlılık)	0,003	0,003	0,045	0,032	0,003	0,009	0,000	0,000

a. Gruplandırma değişkeni: ebeveynmüzikbilgisi

Tablo 4.14.’ de görüldüğü gibi Mann-Whitney U, Wilcoxon W ve Z değerleri test istatistiğine göre. Asymp. Sig. (2-tailed) değeri iki yönlü (fark var-fark yok) hipotez testine ilişkin p değeri;

- “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,003).
- “8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,003).
- “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,045).
- “10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,032).
- “11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,003).
- “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,009).
- “17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).
- “18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.” Yargısının ebeveyn müzik eğitim durum değişkeni ile anlamlı bir ilişki vardır (p=0,000).

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu araştırmada, elde edilen bulgulardan, ebeveynlerin çocukların okulda aldıkları müzik eğitimi dersi ile ilgili görüşleri anlamlı ve dikkate değer ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin;

“Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.” maddesine ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun olumlu yargıda buldukları,

“Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.” maddesine ise ebeveynlerin çoğunluğunun katıldığı görülmektedir.

Bu sonuç, müzik eğitiminin ders saatinin arttırılması gerekliliğinin ebeveynlerce de yüksek oranda olumlu değerlendirildiği görülmekte ve dolayısıyla ebeveynlerin müziğin insan yaşamında önemli bir olgu olduğu bilincinde olduklarını göstermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin;

“Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.” maddesine ebeveynlerin katılma oranlarının düşük olduğu,

“Müzik eğitimi dersinden sonra çocuğumun aile içinde seçtiği müzik türleri çeşitlilik kazanmıştır.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı,

“Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı,

“Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı,

“Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı görülmektedir.

Bu sonuçlardan, ebeveynlerin çocuklarının aldıkları müzik dersi ile ilgili kazanımların aileye yansması, paylaşılması ve kazanımların ailede tekrarının orta düzeyde bir etkililik gösterdiğini anlaşılmaktadır. Bu sonuç, beklentimizi yeterince karşılamasa bile olumlu bir duruma gidişin işareti olduğu da söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin;

“Okulda verilen müzik eğitimi dersinin ailemizde tekrarı yapılır.” maddesine ebeveynlerin neredeyse büyük çoğunluğunun katıldığı,

“Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.” maddesine ebeveynlerin yarısından fazlasının katıldığını,

“Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.” maddesine ebeveynlerden az sayıda katıldığı,

“Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.” maddesine ebeveynlerden az sayıda katılımın görüldüğü,

“Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.” maddesine ebeveynlerin neredeyse büyük çoğunluğunun katıldığı görülmektedir.

Bu durum, ebeveynler çocuklarının aldığı müzik dersinin onların motivasyonlarını genel anlamda olumlu yönde etkilediğine inanmaktadırlar. Ancak, alt probleme ilişkin değer yargılarının pek olumlu olduğunu göstermemektedir. Okulda öğrenilen kazanımların evde tekrarının az düzeyde olduğu, öğrenilen şarkıların ailece söylenip yaşantılarına aktarılmadığı ve bu anlamda duyuşsal boyutun az düzeyde devreye girdiği sonucunu göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin;

“Müzik eğitimi dersinin çocuğun üzerinde olumlu bir etkisi vardır.” maddesine ebeveynlerden yarısının katıldığının görüldüğü,

“Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” maddesine ebeveynlerden az sayıda katılımın görüldüğü,

“Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı görülmektedir.

“Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik aletlerine yönelik özel ilgi geliştirdi.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı,

“Çocuğumun müzik eğitimi dersleri sonrasında edindiği ritim duygusunun, günlük hayatına yansıdığını gözlemliyorum (şiir okurken daha ezgisel, oyun oynarken daha melodik, tv karşısında daha hareketli vb.) maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı görülmektedir.

Bu sonuç, ebeveynlerin çocuklarının aldığı müzik eğitimi dersinin onların sosyalleşmesine ilişkin yargıları orta düzeyde bir durum göstermektedir. Halbuki müziğin insan yaşamındaki işgörülerinden biri, onların kültürel ve sosyal yönlerini geliştirmede etkili bir eğitim aracı ve eğitim alanı olduğudur. Elde edilen sonuç müzik eğitimi alan öğrenci ebeveynlerinin müziği ve eğitimin bu işlevlerin yeterince bilincinde olmadıkları veya bu kavramları içselleştiremediklerini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin;

“Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.” maddesine ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun olumlu yargıda buldukları,

“Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.” maddesine ebeveynlerin neredeyse yarısının katıldığı,

“Müzik eğitimi dersi sonrası çocuğumun neşesinde artış olduğunu gözlemliyorum.” maddesine ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun olumlu yargıda buldukları görülmektedir

Bu durum, genel çerçeveden bakıldığında ebeveynlerin çocuklarının aldıkları müzik eğitimi dersinin onların insani duygularına olumlu yönde etki yaptığını büyük oranda ortaya koymaktadır. Bu sonuç, bu konudaki olumlu beklentimizi de ortaya koymaktadır. Çünkü genelde sanat eğitiminin spesifik anlamda ise müzik eğitiminin insanın duygu, düşünce ve davranışlarında olumlu etkiler bıraktığını söyleyebiliriz.

Ortaöğretim çağı genci ergenlik çağındadır ve bu genç kimlik arayışı içinde, dışa dönük, coşkulu, sevilen, beğenilen ve değer verilen bir birey olmak isteyen, içine girdiği benzer algıları olan grupların istekleri doğrultusunda davranmaya ve yeteneklerini bu yolda kullanmaya çaba harcayan bir kişilik özelliğine sahiptir. Bu özelliklerin oluşması ve gelişmesinde müzik eğitiminin tüm boyutları ile büyük bir önemi vardır. Öğretim süreçlerine katılımı özellikle ailelerin eğitimin içinde olması da öğrenci başarısı açısından önemlidir.

Eğitimin diğer alanlarında olduğu gibi, çocukların müzik eğitimi alma sürecinde, ya da eğitimlerinin müzik yoluyla desteklenmeleri sürecinde, ailelerin bu eğitim sürecine katılmalarına sağlamak son derece önemlidir. İnsanın müzik eğitiminin başladığı yerin anne karnı olduğunu söyleyen Kodaly’den yola çıkarak, müzik eğitiminde ailenin öneminin ne kadar büyük olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda çocukların müzik eğitiminde yardımcı olması kaçınılmaz olan ailenin, öncelikle kendinden başlayarak müzik konusundaki donanımı artırarak yeterli duruma en yakın seviyeye çıkarması, çocuğun müziksel gelişimi ile ilgili desteği uygun bir şekilde verebilmesi, dolayısıyla onun bütünsel gelişimini desteklemesi için son derece gereklidir. Bu araştırmanın sonucunda da görülmektedir ki, ebeveynlerin, müziğin gelişim alanlarına olumlu etki yapmaktadır.

Denac (2008) çalışmasında, çocukların müzik ilgilerinin, öğretmen ve aile tarafından yönlendirildiğinde değişip değişmeyeceği üzerinde çalışmış ve sonuçta çocukların müzik ilgilerinin yönlendirilmek istenen şekilde yönlendiğini saptamıştır. O halde ailelere ve öğretmenlere müzik seçimi konusunda büyük sorumluluk düşmektedir. Müziksel bir çevrenin içerisinde doğan çocuk, “müzikle ve müziksel çevresiyle daha bilinçli ve etkili bir etkileşim içine girer. Bunun bir sonucu olarak da; müzikle uyuma, müzikle oynama, müzikle dinlenme, müzikle eğlenme, müzikle öğrenme, müzikle çalışma, müzikle anlaşma, müzikle geçimini sağlama,

müzikle kendini geliştirme-gerçekleştirme-aşma vb. gibi daha kapsamlı davranış örüntüleri geliştirir” (Uçan, 1997: 13). Bu araştırmada da ebeveynlere göre, müzik eğitimi dersinden sonra çocukların aile içinde seçtiği müzik türlerinin çeşitlilik kazandığı ve belirli müzik aletlerine yönelik özel ilgi geliştirdiği aynı zamanda da müzikle etkileşimle birlikte ebeveynleri farklı müzik türleri tanıştırdıkları belirlenmiştir. Uçan’ın da vurguladığı gibi, müzik eğitimiyle birlikte ödevlerini de müzik eşliğinde yaptıkları görülmüştür.

Çocukların kendi işlerini kendi başına görmeye başlamalarını sağlamak aileler için oldukça zor bir olgudur. Bunun müzikle desteklenmesi bu durumu kolaylaştırmak için önemlidir. Öğretmenle işbirliği içinde olarak, okulda gün içinde yapılan bir müzikli destekleyici etkinlik, evde de uygulanabilir. Konuyla ilgili olarak Tuğrul ve Duran’a (2003) göre,; müzikal zekâsı gelişmiş fakat öz bakım becerilerinin kullanımı konusunda problem yaşayan bir çocuk, öz bakım becerilerine ait komutlar içeren bir şarkı eşliğinde daha başarılı olabilir, bu yöntemin hem evde hem de okulda kullanılmasıyla zamanla belli alışkanlıklar kazanabilir.

Ailelerin müzik eğitimi ile ilgili olarak izleyebileceği yollardan bahseden Tarman (2006); müzik eğitime erken başlanması gerektiğini, eğitilen çocuğun başarılı bir müzisyen olabilmesi ve mutlu olması için ailenin konuya daha duyarlı yaklaşması gerektiğini; bunun için çocuklarını öncelikle iyi tanımaları gerektiğini, çocuklarının ilgi ve yeteneklerini iyi tahlil etmeleri gerektiğini söylemiştir. Müzik eğitimi ilgili olarak ünlü Macar müzik adamı Kodaly’nin “müzik eğitime anne doğmadan önce başlanmalı” sözü, müzik eğitiminde aile boyutunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bunun için aileler bilinçlendirilmeli, çocuklarının müzik eğitimi ile ilgili desteğin tek taraflı değil, birlikte verilmesinin daha verimli sonuçlar ortaya çıkaracağı vurgulanmalıdır.

Sunulan bu araştırmada; ebeveynlerin, çocuklarının eğitiminde müzik eğitiminin kullanılmasının gerekliliği hakkındaki düşünceleri ile ilgili bulgular, beklenenden daha olumlu yönde çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre ebeveynler; okulda verilen müzik eğitimi dersinin ailede tekrarının yapıldığını, müzik eğitimi derslerinin arttırılmasının gerekli olduğunu ve bu derslerin çocukların konsantrasyonunu arttırdıklarını düşünmektedirler. Şunu da belirtmek gerekir ki, müzik eğitimi almış olan ebeveynlerin müziğe daha olumlu yaklaştıkları ve müzik eğitimi olmayanlara göre daha anlamlı sonuca ulaşıldığı görülmüştür. Bu bağlamda, müzik dersine yönelik olarak aile katılımının sağlanması ve ailelerin müzik eğitimi konusunda daha bilinçlendirilmesi önem kazanmaktadır.

Sonuçta, sosyoekonomik durumu ve eğitim düzeyi ne olursa olsun, çocuklarının eğitim sürecinde müzik eğitiminin gerekli olduğuna inanan ebeveynlere sahip olmak, ayrıca öğretmenler açısından da son derece önemli bir fırsattır. Öğretmenler, müzik eğitimi konusunda desteğe açık

olan ebeveynlere, çocukların müzik eğitimlerini verimli hale getirmek için ve çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyecek şekilde plan hazırlamaya çalışmalıdır. Bunun için öncelikle kendi müzik bilgilerini en erken fırsatta geliştirmeye çalışmalıdırlar.

Bu çalışma, bu konuyu açıklayan literatüre dayanan teorik bir model önermiştir. Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi kapsamlı bir değerlendirmesini sağlamak için, tanımlayıcı ve güvenilirlik prosedürleriyle verilerin ön analizi yapılmıştır. Bu adım, sonraki analizler için verilerin uygunluğu ile ilgili önemli sonuçlar sağlamıştır.

Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi sonucunda alınan puanlar ile demografik bağımsız değişkenlerin aldıkları puanlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Bunun sonucunda cinsiyet değişkeni ile “4. Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.”, “5. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.”, “7. Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.” Yargılarına ebeveynlerin verdikleri cevapların aralarındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür (Kadın ebeveynler lehine).

Yaş değişkeni ile “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.”, “4.Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.”, “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.”, “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.”, “14.Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.”, “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.” Yargılarına ebeveynlerin verdikleri cevapların aralarındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür (Genç ebeveynler lehine).

Eğitim seviyesi değişkeni ile “2.Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum.”, “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.”, “5.Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.”, “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.”, “13. Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” Yargılarına ebeveynlerin verdikleri cevapların aralarındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür (Yüksek öğrenimli ebeveynler lehine).

Ebeveyn müzik bilgisi durum değişkenine göre “3.Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.”, “8.Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.”, “9.Müzik eğitimi dersinin çocuğum

üzerinde olumlu bir etkisi vardır.”, “10.Müzik eğitimi dersi olduğu günler çocuğum okula hazırlanarak ve hevesle gider.”, “11. Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır.”, “16.Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.”, “17. Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.”, “18. Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.” Yargılarına ebeveynlerin verdikleri cevapların aralarındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür (Müzik eğitimi almamış ebeveynler aleyhine).

Sonuç olarak ortaöğretim öğrencilerine uygulanan müzik eğitimiyle ilgili olarak ebeveynlerin görüşlerinin değerlendirilmesinde elde edilen bulgular ebeveynlerin müzik eğitimini hakkında farklı görüşlerini de ortaya koyması bakımından önemlidir. “Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.” yargısı çoğunluk katılımcı tarafından onaylanmazken “Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.” cevabı ebeveynlerin çoğunluğu tarafından onaylanmaktadır.

5.2. Öneriler

Bundan sonra yapılacak akademik çalışmalara yön vermesi bakımından bu veri üzerinden hareketle ebeveynlerin bu kanaate nasıl, neden, niçin vardıklarının sorgulanması önerilmektedir. Bu bağlamda;

Ebeveynlerin çocukları ile daha fazla ilgilenmeleri,

Ebeveynlerin müzik öğretmenleri ile daha fazla işbirliği içinde olmaları,

Farklı eğitim düzeyine sahip ailelere yönelik aile katılım çalışmalarının sağlanması,

Aile katılımının çalgı ve müzik eğitiminde uygulanabilirliğine yönelik araştırmalarda ilgili üniversitelerin ve bölümlerin çalgı eğitiminde ailenin rolü üzerinde çalışmalar yapmaları,

Öğrencilerin gerek aile gerekse arkadaş çevresiyle birlikte müziksel faaliyetlere katılımlarının teşvik edilmesi ve bu yönde kültürel çalışmaların yapılması önerilebilir.

Sosyoekonomik düzeyi ne olursa olsun, çocuklarının eğitim sürecinde müzik eğitiminin gerekli olduğuna inanan ebeveynlere sahip olmak, ayrıca öğretmenler açısından da son derece önemli bir fırsattır. Öğretmenler, müzik eğitimi konusunda desteğe açık olan ebeveynlere, çocukların müzik eğitimlerini verimli hale getirmek için ve çocukların tüm

gelişim alanlarını destekleyecek şekilde plan hazırlamaya çalışmalıdır. Bunun için öncelikle kendi müzik bilgilerini en erken fırsatta geliştirmeye çalışmalıdırlar.

KAYNAKLAR

- Akan, N. (2012). *Platon'da müzik*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Akgül-Barış, D. (2008). Sosyal beceri gelişiminde çocuk ve müzik. *Milli Eğitim Dergisi*, 177, 28-35.
- Ataman, Ö. ve Okay, H. (2009). *İlköğretim müzik öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı ilköğretim müzik dersi müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri*. VIII. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Atılğan S.D. ve Ördekçi Ş. (2014). *İlkokul öğrencilerinin sosyalleşmesinde koro eğitiminin rolü*. V. Hisarlı Ahmet Sempozyumu, 29-31 Mayıs, ss.1-25.
- Attali, J. (2005). *Gürültüden müziğe, müziğin ekonomi politiği üzerine*. (Çev. G.G. Türkmen). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Balcı, A. (2013). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Barış, D.A. (2001). Müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin benlik tasarımı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (3), 42-57.
- Bayraktaroğlu, C.E. (2011). *Eğitimde yapılandırmacılık yaklaşımı ve eleştirel bir bakış*. Yüksek lisans tezi. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Budak, O.A. (2006). *Türk müziğinin kökeni-gelişimi*. Ankara: Phoenix Yayınları.
- Cangal, N. (2010). *Müzik formları*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Celep, C. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çevik, D.B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Demir, A. (2014). *Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme*. Denizli: Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı.
- Demirci, B. (2009). *2006 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2012). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Denac O. (2008). A case study of preschool children's musical interests at home and at school. *Early Childhood Education Journal*, 35(5), 439-444.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

- Fidan, N. ve Erden, M. (1993). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan Yayıncılık.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2): 369-382.
- Gökbudak S.Z. (2003). Etkili bir piyano eğitimi ve öğretimi için ailenin rolü. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 559-574.
- Göncü, İ.Ö. (2002). *4-6 yaş anaokulu çocuklarına uygulanan müzik eğitiminin müziksel ses ve işitsel algı gelişimlerine etkileri*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler, N. (2008). *Müzikle çocuk eğitimi*. İstanbul: Hepsi Çocuk Yayınevi.
- Hancıoğlu, G. (2010). *Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine genel bir inceleme*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ho W.C. (2014). "Parental support and student learning of musical instruments in hong kong" visions of research in music education, <http://www-usr.rider.edu/~vrme/v19n1/visions/HoRevised> sayfasından erişilmiştir.
- Kaplan, A. (2005). *Kültürel müzikoloji*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Kılınç S. (2017). *Güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü öğrencilerinin çalgı çalışma motivasyonlarını etkileyen unsurlar*. Yüksek lisans tezi. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2003). İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıflarında müzik dersinin gerçekleşme düzeyi ve öğrencilerin beklentilerine ilişkin görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, http://pau.egitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/544426770_7-%C4%B0LK%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20OKULLARI%204.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Köksoy, A.M. ve Taş, A.M. (2004). Okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan anaokulu öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 31-40.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Ortaöğretim 9, 10, 11, ve 12. sınıflar müzik dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Müzik dersi öğretim programı, (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mertoğlu, E. (2003). Müzik ve ritim eğitimi (Der. M. Sevinç), *Gelişimde ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Otacıoğlu, S.G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi*. Doktora tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Otacıoğlu, S.G. (2008). *Müzik psikolojisi I*. Ankara: Öğreti Yayınları.

- Önal F.G. (2012). Müzik bölümünde okuyan öğrencilerin aile profilleri ve meslek tercihlerinde ailenin rolü: Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 27-43.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özgül, İ. (2009). *Türkiye’de ilköğretim okulları müzik dersi öğretim programının çözümlenmesi*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayını.
- Özgür, Ü. & Aydoğan, S. (1999). *Müziksel işitme okuma*. Ankara: Sözkesen Matbaası.
- Özkaya, S. (2000). *Sanatta deha ve yaratıcılık*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 89-98.
- Platon. (2007). *Devlet*, (Çev. H. Demirkan), Ankara: Palme Yayıncılık.
- Say, A. (2001). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2010). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2012). *Müzik tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Senemoğlu, N. (2016). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. İstanbul: Yargı Yayınevi.
- Suk S.W. (2014). *Parental involvement in their children’s instrumental music learning*. Department of Music Research Schulich School of Music McGill University, Montreal, http://digitoollibrary.mcgill.ca/webclient/StreamGate?folder_id=0&dvs=1549809084065~642 sayfasından erişilmiştir.
- Sun, M. (2008). *Solfej*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Şahin, K. ve Aksüt, M. (2002). I. kademedeki müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 106-118.
- Şahin, M. ve Duman, R. (2008). Cumhuriyetin yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 7(16-17), 259-272.
- Şendurur, Y. ve Akgül-Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Türkmen U. (2010). Çocuğun bireysel toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri problemleri ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*, 9 (3), 960-970.
- Uçan, A. (1983a). Son 100 yılda Türkiye’de müzik eğitimi (1883-1983). *Sempozyum 83: Son 100 yılda ülkemizde ve dünyada sanat ve mimarlık*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.

- Uçan, A. (1983b). Türkiye’de cumhuriyet döneminde müzik eğitimi. *Milli Eğitim-Cumhuriyetimizin 69. Yılı*, 62, 285-338.
- Uçan, A. (1990). *Ortaöğretim kurumlarında müzik öğretimi ve sorunları” ülkemizde müzik öğretimine genel bir bakış*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar*. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme el kitabı. ilköğretimde müzik öğretimi*. Ankara: MEB Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Uslu, M. (2012). *Müzik eğitiminde duygusal boyutun değerlendirilmesi*. Kütahya: III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu Bildiriler Kitabı Kütahya.
- Uslu, N.B. (2010). *Niğde ilinde görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ile niğde üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalı'nda öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin çeşitli değişkenler açısından müziksel beğenilerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Niğde.
- Ünver, G. ve Demirel, O. (2004). Öğretmen adaylarının öğrenci merkezli öğretimi planlama becerilerini geliştirme üzerine bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 188-195.
- Üstün, E. (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yaşar, Ş., Çelik, M. ve Şendağ, B.A. (2012). *İlköğretim müzik 4-5 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Yegül, U.B. (2013). *Yapılandırmacı yaklaşım temelli müzik öğretiminin öğretmen adaylarının ders öğretme-öğrenme süreçlerine etkisi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yener, S. (2009). *Türkiye’de güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri müfredat programlarının karşılaştırmalı analizi*. Samsun: 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde müzik öğretimi (Birinci Kademe)*. Ankara: Anı Yayıncılık.

EKLER

Ek-1. Anket Formu

AÇIKLAMA

Bu anket ortaöğretim kurumlarında eğitim gören çocukların ebeveynlerinin uygulanan müzik eğitimi ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi amacı ile hazırlanmıştır.

Bu anketle toplanacak bilgiler, yapılmakta olan bu araştırma dışında herhangi bir maksatla kullanılmayacak, anketi cevaplayanlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır.

Bu anketin amacına ulaşmasının, ankette kapsanan soruların eksiksiz olarak ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlı olduğunu takdir edersiniz.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Zeynep BAĞRIAÇIK

Araştırmacı

YÖNERGE

Elinizde bulunan ve akademik bir incelemenin sahaya yönelik kısmını oluşturan bu anket çalışması; Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı altında, Tezli Yüksek Lisans programı kapsamında yapılan “**Ortaöğretim Öğrencilerine Uygulanan Müzik Eğitimiyle İlgili Olarak Ebeveynlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi**” başlıklı Yüksek Lisans çalışması için hazırlanmıştır. Araştırma için hazırlanan bu ankette 3'lü likert tipi sorular yer almaktadır. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden hepimize tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Zeynep BAĞRIAÇIK

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN MÜZİK EĞİTİMİYLE İLGİLİ OLARAK EBEVEYNLERİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Cinsiyetiniz
 - a) Kadın
 - b) Erkek
2. Yaşınız
3. Öğrenim durumunuz
 - a) Okuryazar
 - b) İlkokul
 - c) Ortaokul
 - d) Lise
 - e) Üniversite
4. Profesyonel müzik eğitiminiz var mı?
 - a) Evet
 - b) Hayır

	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
1) Okulda verilen müzik eğitimi dersinin ailemizde tekrarı yapılır.			
2) Okulda müzik eğitimi dersini gerekli buluyorum			
3) Okulda müzik eğitimi derslerinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum.			
4) Müzik eğitimi dersinin çocukların konsantrasyonunu arttırdığını düşünüyorum.			
5) Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiği melodileri bize de öğretir.			
6) Müzik eğitimi dersinden sonra çocuğumun aile içinde seçtiği müzik türleri çeşitlilik kazanmıştır.			
7) Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik türüne yönelik özel ilgi geliştirdi.			
8) Çocuğum okulda aldığı müzik eğitimi dersi sonrası bizi de farklı müzik türleri ile tanıştırdı.			
9) Müzik eğitimi dersinin çocuğum üzerinde olumlu bir etkisi vardır.			
10) Çocuğumun müzik eğitimi dersleri sonrasında edindiği ritim duygusunun, günlük hayatına yansıdığını gözlemliyorum (şiiir okurken daha ezgisel, oyun oynarken daha melodik, tv karşısında daha hareketli vb.)			
11) Çocuğum okulda müzik eğitimi dersinde öğrendiği şarkıları evde de tekrar eder ve olumlu etkisi vardır			
12) Çocuğum müzik eğitimi sonrasında ev ödevlerini müzik eşliğinde yapmaya başladı.			
13) Çocuğum müzik eğitimi dersinde öğrendiklerini aile bireylerini toplayarak karşımızda sergilemekten mutlu olur.			
14) Müzik eğitimi dersinin çocukların bir gruba dâhil olma davranışını kazanmasında etkili olacağını düşünüyorum.			
15) Müzik eğitimi dersi sonrasında çocuğum belirli müzik aletlerine yönelik özel ilgi geliştirdi.			
16) Çocuğumun müzik eğitimi dersinde kullanılan müzik aletlerinin çeşitlendirilmesini isterim.			
17) Müzik eğitimi dersi ile çocuğumun stres, kaygı gibi zorluklarla kolayca başa çıkabildiğini düşünüyorum.			
18) Müzik eğitimi dersi yoluyla çocuklarda empati duygusunun güçleneceğini düşünüyorum.			
19) Müzik eğitimi dersi sonrası çocuğumun neşesinde artış olduğunu gözlemliyorum.			
20) Çocuğumun müzik eğitimi dersleri sonrasında edindiği ritim duygusunun, günlük hayatına yansıdığını gözlemliyorum (şiiir okurken daha ezgisel, oyun oynarken daha melodik, tv karşısında daha hareketli vb.)			

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Zeynep
Soyadı	Bağrıaçık
Doğum Yeri ve Tarihi	Osmaniye - 12.10.1990
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	Zafer mah. Eski Hastane Yokuşu cad. no: ½ Bergama/İzmir zeynepbagriacik1@gmail.com
Eğitim	
İlköğretim	Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu - Osmaniye Yedi Ocak İlköğretim Okulu – Osmaniye
Ortaöğretim	Abdurrahman Keskiner Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi - Osmaniye
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı - Denizli
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı - Denizli
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı	-
Sınav Adı	-
Sınavın Yapıldığı Ay ve Yıl	-
Alınan Puan	-
(Varsa) Mesleki Deneyim	
Yıl (lar)	2013-2014 Doğa Koleji - Denizli 2015-2017 Argıthanı Ortaokulu – İlgın/Konya 2017-2018 İmam Hatip Ortaokulu – Çivril/Denizli 2018- Şehit Hakan Sağınç Anadolu Lisesi – Kınık/İzmir

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Efe AKBULUT